

One of the Kremlin's harshest critics — and one of its most persecuted victims — has called on Ottawa to "let the Canadian people know the truth about the Soviet Union," and to adopt a firmer policy towards the Soviets.

Maj.-Gen. Petro Grigorenko, of the Red Army, who spent 15 months in solitary confinement for his views and another five years in a Soviet psychiatric asylum, reproached Ottawa and Washington yesterday for allowing Moscow "to lie ceaselessly" and abuse human freedoms.

The general, a stooped six-footer, delivered his views in Ukrainian at a 100-minute press conference in Toronto. His theme was that, while the West pretended

Зліва: М. Царинник — перекладач, ген. П. Григоренко, проф. Рудзік — предсідник пресконференції, Марта Царинник — перекладач, д-р О. Сокольський — голова Відділу КУК. Учасники зустрічі з генер. Григоренком в Торонто. →

it believed Moscow's pacific vows, the Soviets kept on with their conquest of the world.

"What is detente?" he asked. "Detente stands for a ceaseless political, diplomatic and, finally, military advance by the Soviet Union."

The climax of detente was the Helsinki agreement of 1975, yet this pact has given the West nothing, he said.

The harshest words

Grigorenko reserved his harshest words for the recent Belgrade Conference, at which 35 states, including Canada, were supposed to check on compliance with the terms of the Helsinki pact.

"The attitude of the Western countries," he said, "was cowardly. Before the Belgrade meeting began, and during its proceedings, half the members of the human rights groups in the Soviet Union had been put behind bars."

And yet, he said, the Belgrade conference "ended in naught. Its final statement doesn't even mention human rights."

He upbraided "Canadian politicians" for remain-

Victim of Kremlin rings out warning

SOVIET DISSIDENT Petro Grigorenko chats with Mayor David Crombie at City Hall yesterday after signing the guest book and receiving a copy of the book, *Toronto*. Grigorenko, a Red Army major-general, spent 15 months in solitary confinement for his views, and five years in a Soviet psychiatric asylum. He's to speak at a rally tonight in defence of Soviet political prisoners.

THE TORONTO STAR, Fri., May 19, 1978

IN DEFENSE OF HUMAN RIGHTS IN UKRAINE

General Hryhorenko visits Canada

—Star photo by Boris Spremo

ing silent at Belgrade while the Soviets "were arresting and torturing our activists."

"The entire human rights group in the Soviet Georgian republic was arrested a year ago, but not a word of this was uttered at Belgrade. Once again, the West is betraying its friends," he said.

He's a great man

Asked "how many people like you are there in the Soviet Union," the general mentioned a poll conducted by civil rights activists in the Soviet Union.

The question they asked was whether the people knew of Andrei Sakharov, the nuclear physicist who heads the human rights movement in the Soviet Union, and what they thought of him.

Grigorenko said there were only two people who denounced Sakharov in the terms used in the official press. The rest said they "know of Sakharov, and he is a great man."

His advice to the West: "You must stop deceiving your people. Chancellor Helmut Schmidt of Germany, Secretary of State Cyrus Vance in the United States, your own government in Ottawa must stop their defensive policy."

"They must stop pretending there's detente. They must stop talking of peace and security treaties, and demand instead that all such treaties be re-examined, to see if the Soviets observe them."

"And you must not tolerate the arrests and trials of people accused of anti-Soviet activity."

PETRO GRIGORENKO

Anti-Soviets sent to 'crazy' jails

By SEAN McCANN
Staff Writer

Psychiatric prisons are increasing in the Soviet Union, and dissident inmates number in the thousands, a former Soviet general said yesterday.

Petro Grigorenko, 70, a prominent dissident spokesman in the Soviet

Union before he was thrown out this year, also said the dissident movement in the Soviet Union is "a mass movement."

Grigorenko, who spent five years incarcerated in a psychiatric

prison himself, said in Toronto on his first visit to Canada, "We have no exact figures on the number of dissidents in the psychiatric prisons but we believe them to be in the thousands."

"We do know for sure

that these prisons are increasing, because anytime someone is released he seems to be coming from a new prison."

On his own experience in a psych prison Grigorenko said the author-

ities tried to use drugs on him but stopped the practice when his wife protested loudly.

"But the fact I was surrounded by madmen was torture enough," he said. "That alone can make you mad."

The Toronto Sun, Friday May 19, 1978

Msgr. Dr. Avgustin Voloshyn
President

of the Carpatho-Ukrainian Republic

БАТЬКО КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Президент Української Карпатської Республіки, обраний на цей пост 15 березня 1939 р.

Отець Монс. Августин Волошин народився 17 березня 1874 року, а помер у грудні 1945 р. у бульєвицькій в'язниці у Львові, куди його було привезено з Праги НКВД.

Тяжко бути сином поневоленого народу, а ще тяжче бути речником його змагань до волі, та оборонцем його природних національних прав. Такі думки насуваються сьогодні, згадуючи світу пам'ять Президента Карпатської України о. Монс. А. Волошини при нагоді його 104 народин, що припадають на день 17 березня ц. р.

Саме в таку роль поставила доля о. Монс. Волошина, бо йому судилося бути свідком культурного спустошення та національного занепаду нашого народу під окупацією Мадярщини до кінця 1918 р. Йому було призначено стати провідною постійною нашого національного й культурного відродження в добі між двома світовими війнами, а доля вложила до його рук дальнє відповідальне завдання, бути батьком політичного відродження та стати Першим Президентом Карпатської України.

Значення праці й заслуг о. Монс. Волошина треба міряти вимогами тої доби, в якій він жив і діяв. Посуджуєчи її з історичної перспективи, була вона не тільки надзвичайно тяжка, але й для життя нашого народу, вирішальна. В добі тотальної мадяризації, коли Мадярщина вже готовувала для карпатських русинів-українців національний похорон, о. Волошин з малим колом своїх співробітників, удержували при житті народну свідомість та реїгійну й національну окремішність.

Удержував її о. А. Волошин не силу військової зброй, чи іншими засобами фізичної сили, але своїми виданнями, підручниками, газетою «Наука» та іншим популярним змістом друкованім словом. Як на сучасну добу, були це ви-

» ПОСТУП Peter W. Shandor

БЕЗСМЕРТЯ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

У друкарні с. Софії у Нью-Йорку друкується тепер книжка «Симон Петлюра. Статті, листи, документи», т. II. Вона вийде з друку на початку 1979 року — в рік під часчння сотої річниці з дня народження Симона Петлюри, що з його іменем, пов'язана, боротьба українського народу за державність у 1917-21 pp.

Видавничий комітет широ дякує українцям, що з різних країн світу відгукувались своїми пожертвами на його заклик, і буде вдячний за дальшу допомогу. Імена всіх жертв та діячів будуть поміщені в кінці книжки. Одержані дотепер пожертви стаковлять приблизно одну третину коштів, потрібних для видання книжки, що матиме понад 800 сторінок, міститиме ілюстрації індекс, буде в твердій оправі. Обгортач Петра Холодного.

Тепер Видавничий комітет оголосив передплату на книжку «Симон Петлюра. Статті, листи, документи», т. II, з метою зібрати дальші трохи засоби на друк. Ціна книжки за попередньою передплатою — 18 дол-

яння скромні, і змістом, і заємом, але в ту добу вони були іскрою Божою, яка удержувала в народі віру в себе, свою справу, іскру, що удержувала промінчик народного життя та не дозволяла згаснути народній справі совсім.

За Чехословацького панування, засяг його праці набирає розмірі краєвих і цілодержавних. Як директор чоловічої учителівської семінарії в Ужгороді, сприяє вихованню селянських дітей в народовецькому дусі, які відтак несли її ширіли культури професій освіту на наших селах. Як посол парламенту в Празі, о. Монс. Волошин увійшов в цілодержавні політичні круги, які, оцінивши його конструктивний підхід до розв'язки наших проблем в цілодержавному заслагу, поклонили його в добі кризи в 1938 році перебрати політичну керму, ставши Прем'єр-міністром Карпатської України, а відтак й Першим Президентом.

В історії національного та політичного відродження по-неволених народів, не є багато випадків, щоб провідна постати даного народу так успішно перейшла всі ступні його боротьби і розвитку, та завершила їх найвищим і найдостойнішим — урядом, який народ може своєму синовілати.

Завершуючи свій творчий життєвий шлях, о. Монс. Августин Волошин цей уряд осягнув, його прийняв, чесно і совісно виконував свої обов'язки перед народом і заплатив за нього власним життям.

Іого могила нам не відома і мабуть ніколи не стане відомою. Приносимо ці скромні рідкі на невідому могилу Велікого Сина нашого народу замість живих карпатських квітів, в переконанні, що прийде час, коли український народ в своїй суверенній державі возвеличить його пам'ять та визначить для нього місце в Національному Пантеоні Несміруючих.

Удержував її о. А. Волошин не силу військової зброй, чи іншими засобами фізичної сили, але своїми виданнями, підручниками, газетою «Наука» та іншим популярним змістом друкованім словом. Як на сучасну добу, були це ви-

» ПОСТУП Peter W. Shandor

Книжка має унікальне історичне значення, неє захопиться кожний читач, що цікавиться історією України. Книжка складається виключно з листів Петлюри, в яких відбилась його діяльність — як речника українського відродження, а пізніше організатора українського війська, Голови Держави та Головного Отамана Армії Української Народової Республіки. Листи Петлюри, написані в роках 1921-25, друкуються вперше за війнітком трьох, раніше надрукованих.

Шліть передплату в сумі 18 доларів і Ващуць цілодобово пожертву на адресу УВАН у ЗСА (з зазначенням цілі):

The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S.A.
206 West 100th Street,
New York, N.Y. 10025

Мстислав Митрополит,
Голова Видавничого комітету
Проф. д-р Олександр Оглоблин
Президент УВАН у ЗСА

Найвища пора дати відсіч!

НОВИЙ ШЛЯХ

запити провокативні, були й наївні, але в усіх них пробивався дипломатичний такт і, нарешті, до певної міри, політична вирозумілість.

Вечором проводив дуже тактовно голова торонтського КУК д-р О. Сокольський, а дікував генерадові за виступ і вітав від Централі КУК голова провінційної ради КУК д-р Петро Глібович.

У п'ятницю 19 травня ц. р. о 8 годині вечора в приміщенні Онтарійського Каледжу Едукації відбулася протестантська акція в обороні політичних в'язнів у ССР, в якій брали активну участь провідні члени канадської ЕНДП партії, а організували її Українська Канадська Студентська Юнія і Комітет Оборони соєвих політичних в'язнів. Присутніх було близько 300 осіб. Там теж генерал з'ясував, беззаконня у Советському Союзі, перестеріг канадців та отавський уряд перед небезпекою комунізму, візвав їх до активної оборони дисидентів, а ендепістам дорік, що демократія і соціалізм ніколи не підуть в парі.

Генерал Петро Григоренко виступив в найближчих дінях ще в кількох містах Онтаріо. Його виступи між нами поки що по-різому коментуються, але їх зміст набирає сили і, без сумніву, компромітует Советський Союз та додає надій дисидентам.

Ні канцлер Німеччини Гельмут Шмідт, ні секретар зовнішніх справ ЗСА Сайрус Венс, ні канадський уряд не повинні в ім'я дегтянту вести свої дефензивні політики. Не повинні толерувати арештів і незаконного правосуддя людей, що їх Советський Союз оскаржує за антисоветську діяльність.

Цей виступ реферувала

»УКРАЇНСЬКА ДУМКА«

Відвідини Пітсбургу

Голова Проводу ОУН, голова ЦК АБН і президент Европейської Ради Свободи та член Президії ВАКЛ, п. Ярослав Стецько з дружиною відвідали у дніх 5-6-го січня ц. р., м. Пітсбург. На летовищі достойних гостей зустріла українська делегація з працівників ОУВФронту та представників головного уряду Української Народної Помочі, головний предсідник якої Володимир Мазур був гостем зустрічі.

Перед полуноччю п-во Ярослава і Слава Стецько та члени української делегації з місцевою громадою відвідали зустріч з комішинерами повіту Аллегені, які, на чолі з Джіном Флагерті привітали гостей, як українських провідних борців за ліквідацію комунізму у світі та встановлення на руїнах ССР національних держав, за що зматаеться АБН.

Комішинери вручили п-ву Стецько грамоту-подяку за довголітню діяльність, а також срібну плякету з гравюрою міста Пітсбургу та присвоєння на руїнах ССР національних держав, за що зматаеться АБН. Комішинери вручили п-ву Стецько грамоту-подяку за довголітню діяльність, а також срібну плякету з гравюрою міста Пітсбургу та присвоєння на руїнах ССР національних держав, за що зматаеться АБН.

П-во Я. і С. Стецько дали інтерв'ю представникам двох радіостанцій, для телевізійних каналів ч. 4 і ч. 11 та для великого щоденника «Пітсбург Прес», який того ж вечора помістив докладну інформацію, із світлиною гостей, під наголовком:

»Колишній український Прем'єр: «Молодь зробить революцію». Інформацію дбайливо і точно написав кореспондент-негр Джейфрі Бравн, підкресливши таку заяву голови ЦК АБН: «Молоде покоління там стає все більше готовим до підняття революції, яка буде фатальну для імперського Советського Союзу... В наш час, коли завдяки виступам президента Картера в обороні людських прав — зростає міжнародний тиск для ліквідації імперії, як у Африці, врешті-решта прийде й на ліквідацію Советського Союзу».

Перед обідом п-во Ярослава Стецько відвідав новообраний посадник міста Пітсбургу Річард Каладжурі, який у кінці зустрічі пообіцяв «донаести ці важливі ідеї до Вашингтону».

В поголуднівих годинах дорогих гостей вітали в канселіярії центральної української установи у Пітсбурзі Українській Народній Помочі, де в 1930-их роках двічі бував сл. полковник Євген Коновалець. На запрошення священиків, гости оглянули і молилися у двох українських церквах: православній св. Володимира і католицький св. Івана Хрестителя.

Відвідини Пітсбургу закінчилися товариським прийняттям у готелі «Карлтон» — зустріччю з представниками і символіками ОУВФронту міста та околиць.

УКРАЇНСЬКИЙ ЖУРНАЛ
ДЛЯ МОЛОДІ І СТАРШИХ

ЕКРАН

UKRAINIAN MAGAZINE
FOR YOUTH AND ADULTS

EKRAN

ВИДАЄ В.В. "ЕКРАН"-ВІДПОВ РД. А. АНТОНОВИЧ

АДРЕСА: ADDRESS:

А. АНТОНОВИЧ

2222 W. Erie Street

Chicago, Illinois 60612

U.S.A.

Ціна примір. — 2.00 PHONE 942-0126

Single Copy — \$ 2.00

зложили

На пресовий фонд

25 дол.: М. Модрицький — Чікаго;
По 20 дол.: М і М. Левицькі — Чікаго; д-р Б. Боднарук; д-р Ю. Горо-
диловський; Т. Лушпинський, Все-
Зінченко — Чікаго.

По 12 дол.: Р. Міхняк — Клівленд.

По 10 дол.: М. Тирський — Нью-

Йорк; П. Голинський — Чікаго; д-р
Демус — Чікаго; Іван і Паранія Ду-
дичі — Чікаго; д-р М. Коленський; д-р
І. Рудавський; інж. В. Гавдю — Чіка-
го; В. Вацік — Торонто; О. і В. Муд-
рі — Чікаго; Я. Климовський — Філя-
дельфія; д-р М. Головатий — Чікаго;
Ст. Бабій — Чікаго.

По 8 дол.: о. Л. Кусій — Лондон —
Канада.

По 7 дол.: М. Павліш — Чікаго.

По 6 дол.: В. Дебайло — Філадель-
фія; Мик. Корінець — Лос Анджелес.

По 5 дол.: О. Пеленська — Мінхен;
Ст. Кікта — Клівленд; Яків Креховець-
кий — Чікаго; К. Захарієвич — Чі-
каго; інж. В. Т. Несторович — Дет-
ройт; Леон. Савчинський — Рочестер;
Ілья Матулко — Чікаго; д-р Т. Ткачук
— Чікаго; Б. Петеш.

По 4 дол.: А. М. Мудрік — Торон-
то; М. Єраковський — Вінніпег; О. М.
Мельник — Вінніпег; д-р Г. Лозинсь-
кий — Чікаго; Ст. Паньків — Чікаго.

Від Видавництва

Як всім відомо журнал „Екран”
стоїть перед проблемою повної лікви-
дації з огляду на постійні недобори в
їого бюджеті.

В цій справі редакція старалася ви-
слухати опінії читачів, співробітників,
сімпатіків журналу та його фінансо-
вих дорадників.

У висліді довшої переписки з ними,
майже одноголосно переважала думка,
щоби журнал не ліквідувати тільки
піднести ціну. Більшість висказалася
піднести ціну з одного до двох доларів
від числа, бо тільки такою підвиши-
кою, можна буде арівноважити бу-
джет видавництва.

Видавництво „Екран” погодилося з
думкою своїх читачів і співробітників
та його дорадників. Підвишка ціни до
двох доларів від числа обов'язує вже
починаючи від цього числа.

На цьому місці редакція журналу
складає всім тим читачам та співро-
бітникам щиру подяку за цю їхню по-
раду.

Редакція оправила 20 комплекти
„Екрану” в трьох томах, щоби зали-
шився слід по його 17 літній появі.
Кожний том обіймає п'ятирічний пе-
ріод появи журналу. Ці, що бачили
„Екран” в оправі, стверджують його
великість не тільки для бібліотек
учителів-виховників, але і для
кожної української родини. Він містить
цікаві різноманітні матеріали з по-
верх двох тисяч ілюстрацій з усіх ді-
лянок многогранного життя української
еміграції і з Рідних Земель від
заранні історії українського народу,

Св. п. Вл. Митрополит Михаїл (Хороший)
Архієпископ Торонто й Сх. Епархії,
.. УГПЦКанади

Сильвістика життя

Від народження 1885 р. на Чигиринщині, в Україні, життєвий
цизлях Вл. Михаїла пробігає через бурі революції й огні двох Сві-
тових воєн, як змаг тяжких переживань і праці, майже виключно
присвяченої для Христової Віри й Церкви Українського народу.

Рукоположений у сан Священика (як о. Федот Хороший) 1920 р. — він священодіє у надзвичай тяжких обставинах боль-
шевицької дійності, включно з 8-річною висилкою в сибирські
табори праці.

З приходом німців в Україну, в невідралних обставинах гітле-
рівської займанщини — о. Федот був 1942 р. рукоположений в
Єпископа Кіровоградського, щоб з часом, за знаних подій скі-
тальщини, через Німеччину (Мюнхен), Бельгію, після Його архиє-
рейської тут діяльності, Вл. Михаїл 1951 р. опинився в Канаді як
Правлячий Архієпископ Сх. Епархії УГПЦК (а деякий час і як
Первоєпарх УГПЦК), в протязі 27-х років, до послідніх днів
свого трудолюбивого життя.

Крім Архіпастирської праці Вл. Михаїла, сприяючий вплив на
рел. — національне життя вірних УПЦ мала його науково-пись-
менницька творчість і видавничя діяльність цілого ряду рел. —
богословських його праць, як глибокого знавця Св. Письма.

Маючи певну музичну освіту, Вл. Михаїл визначався як музич-
ним талантом, сам співав, керував хорами в Україні й написав
богато духовних композицій на Вечірні, Утріні, Св. Літургії (4
Херувамських, 4 Концерти, постові й великомініструментації тощо),
теорію диригентури й інші. Хоч це все чекає на видання, але бо-
гато церковних хорів вже мають їх у своїх репертурах.

Св. п. Владика Митрополит Михаїл упокоївся в Богі — 18. 5.
1977 р. в місті Торонто, Онт., де й був похоронений на місцевому
цвинтарі.

Користати з його матеріалів можуть
не тільки українці, які знають рідину
українську мову, але і ті, що вже її
забули та чужинці, бо там є багато
вартісних матеріалів про Україну і її
англійській мові. Журнал є неоцінен-
ним скарбом і для всіх батьків, що живі-
вуть в чужому середовищі та ста-
раються виховувати своїх дітей в любо-
ві і пошані до всього рідного.

Ціна всіх трьох томів в оправі з пе-
ресилкою виносить 70 дол. Одержані
їого ці особи, що перші замовлять
журнал і пришлють повну належність
за нього. Нове число „Екрану” повин-
но вже появитися до кількох тижнів.
В цьому числі є зібрані найновіші ма-
теріали з численними ілюстраціями з
усіх країн нашого поселення.

Дорогі батьки! подбайте, щоби жур-
нал знаїшовся в кожній українській
родині. Він буде Вам дуже помічним
в домашньому вихованні Ваших дітей
в національному дусі та також запіз-
навати Вами чужинців з українською
проблематикою. Можете закупити всі
видані до сьогодні числа по старій ці-
ні. Просимо звертатися за оказовими
числами і інформаціями на адресу ре-
дакції: Адам Антонович 2222 В. Ері
ст. Чікаго — Ілліноїс 60612.

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

Денвер, Колорадо.

Ін. Л. Колтуник з Денвер Колорадо,
новідомив Редакцію „Екрану” лис-
том з 4 червня 1978 р., що Пластова
Станиця Старшина в Денвер на сво-
ному засіданні затвердила його про-
позицію зректися провізії від коль-
портуажу (продажу) „Екрану”.

Видавництво „Екран” складає ширу
подяку Станиці Пластової Старшини
за її шляхотні жест у бажанні помог-
ти видавництву вийти переможно з
фінансових клопотів.

Щире Вам Спасибі.
А. Антонович

**ЕНЦИКЛОПЕДІЯ
УКРАЇНОЗНАВСТВА**
НАЙКРАЩА ЗБРОЯ
ЗА ПРАВДУ УКРАЇНИ...

Св. п. Владика Митрополит Михаїл
1885 — 18. V. 1977

TITLE "HONORARY CITIZENS OF ALLEGHENY COUNTY"
CONFERRED UPON MR. & MRS. Y. STETSKO

Commissioner Jim Flaherty presents certificate to Mr. & Mrs. Stetsko naming them "Honorary Citizens of Allegheny County" (from left to right): Mr. Ananey Nykonchuk, Commissioner Thomas J. Foerster, Mrs. Slava Stetsko, Mr. Yaroslav Stetsko, Commissioner Jim Flaherty, Robert N. Pierce, Jr. and Mr. Wolodymyr Masur.

Mayor Richard Caliguri of Pittsburgh, Pa. (sitting second from the right) receiving the honorary guests Yaroslav and Slava Stetsko and other Ukrainian community leaders.

Відвідини віцепрезидента УНР в Австралії

ПРОФ. М. СТЕПАНЕНКО

Більше року готувалися пляни відвідин українців в Австралії віцепрезидентом УНР проф. М. Степаненком. Сабатикальна відпустка в університеті Мічиген (ЗСА), де проф. Степаненко постійно працює, дала йому змогу побувати в Австралії від 12 січня до 24 лютого 1978 р., здійснюючи бажання Державного Центру та численних його прихильників на цьому континенті.

З 43-ох днів перебування в Австралії Сідней мав у себе віцепрезидента 20 днів, Мельбурн — 3, Перт — 9, Канберра — 2, Аделеїда — 3 дні.

На тему виступів віцепрезидента в поодиноких осередках з'явилося чимало дописів в нашій пресі, особливо у „Вільній думці“ (чч. 5, 6, 7, 8, 9, 10 та 11) і в „Церкві і житті“ (чч. 5, 6, 7 та 9). Усі дописувачі й редакційні статті підкреслювали високі кваліфікації особи віцепрезидента, як промовця, громадянина, державного мужа і науковця з характерними йому скромністю, вибачливістю, тактом та знанням відносин в Україні і на Заході.

60-ліття державності, яке святкували українці Сіднею 22-го січня ц. р., віцепрезидент звеличив своєю присутністю згідно з устійненим пляном. Він виголосив на цьому святі промову, яку „Вільна думка“ надруковала в цілості, а звітодавець у ч. 7 цього часопису

пису назвав її „найкращою, яку будь-коли чув український Сідней“.

Проф. Степаненко підкреслював при кожній нагоді, що метою його приїзду до Австралії було в першу чергу зустрітися з українцями. Однак, коли з'явила потреба, гость відбув декілька зустрічів з чужинецькими колами. 22-23 лютого, в товаристві проф. Я. Рудницького, відбув розмови в Канберрі з федеральним міністром іміграції й етнічних справ, заст. мін. освіти, комісаром для громадських взаємовідносин і заст. лідера фед. опозиції. Обидва професори відвідали також Національну бібліотеку в Канберрі для наявання наукових зв'язків.

У Перті зустрічі віцепрезидента плянував комітет, зложений з представників усіх українських громадських організацій. На бажання представників поневолених націй проф. Степаненко відбув з ними зустріч і виголосив доповідь англійською мовою. На доповіді були також присутні деякі австралійські парляментаристи (федеральні) і представники Світової Ліги Свободи. Доповідь викликала жваву дискусію та заяви солідарності з боку присутніх.

Нашого гостя віталій в Австралії не тільки члени Товариства сприяння УНРаді. Вітали його представники громадських і політичних організацій, незалежно від участі тих останніх в УНРаді. Звичайно на зібраннях, влаштовуваних для віцепрезидента, був присутній уесь громадський актив. Також відбув він зустрічі з представниками українського духовенства.

Відчувалося, що люди цікавляться справами організації і діяльності ДЦ УНР, що загал нетерпляче жде на консолідацію українських політичних сил у західніх країнах поселення. Це останнє питання, а заразом прагнення загалу, незалежно від партійних нахилів поодиноких осіб, було видно при кожній нагоді.

За „Вільною думкою“, ч. 15,
»ГОМИН УКРАЇНИ«

НТШ видало монографію проф. В. Лева про Богдана Лепкого

Нью Йорк.(НТШ). — Вийшла друком монографія проф. Василя Лева про Богдана Лепкого, пое-

та, письменника, літературознавця і літературного критика, автора відомої тетралогії про гетьмана

Громадянство Мельбурну з проф. М. Степаненком (в центрі) перед входом до Народ. Дому.

L.C. UKRAINICA TO BE SURVEYED

WASHINGTON, D. C.

Jaroslav B. Rudnyckyj, recently retired professor of Slavic Studies at the University of Manitoba in Winnipeg, and a distinguished Slavicist and author of many scholarly publications, has begun a survey of the Library's collection of Ukrainianica in cooperation with the Slavic and Central European Division. This project, to be completed by September 1979, will focus on the social sciences and humanities, and will include an analysis of the Library's extensive collections of publications, both from the Ukrainian homeland and other countries. Professor Rudnyckyj will also make recommendations for the further strengthening of the collections. It is planned to present the results of the project in published form.

„Для України
треба
не тільки
вмирати,
але й жити!“

Полтава II.
Б. Л.

Мазепу. Книжка обіймає повністю огляд життя і творчості Лепкого, бібліографію друків поета і про поета. Книжку в твердій полотняній оправі з золотими написами видало Наукове Товариство ім. Шевченка в серії Записки НТШ, т. 193, 399 сторінок друку,

численні ілюстрації. Можна набути її в канцелярії НТШ, 302—304 захід 13-та вулиця, Нью Йорк, Н. Й., 10014. Ціна 15.00 дол.

„Хто борбу
веде
— поборе!
Хто терпить
лиш —
тому горе!“
Б. Л.

Учасники урочистого відкриття Катедри Українознавства у Сіднеї, Австралія

До дебюту Марійки Галабурди в Сіднеї

Наша дума, наша пісня
Не змре, не загине...
Од де люді, наша слава.
Слава України!
З поеми: «До Основ'яненка»
Тараса Шевченка.

Із Бельгії, з-під міста Лювена, де дозбають вугілля під землею земляки наші, українські заробітчани-емігранти по Другій Світовій війні, прилетіла до нас, в Австралію, співоча пташка, — донька вуглекопа, красуня-дівчина в розквіті біку, неначе пишна троянда.

Вчора, 4 травня 1974 року, бачили ми її перші кроки по естрадній сцені Дому Української Молоді, слухали її солідний спів.

І радісно за неї, молоду нашу гарну співачку, і гордо за наш вигрівалий, наш нескоренний народ, дивилися ми на її легкі крохи по сцені, повні природної грації, насолоджувалися стрункістю її постаті, її гарного молодого, мілого обличчя, упивалися її майстерним виконанням відомих і невідомих нам досі, ще ніколи тут неспіваних пісень минулих і сучасних композиторів українських з усіх земель соборної, неподільної України.

Голос співачки лився вільно й невимушено. Дикція її була старанно бездоганна. Акомпаніювала її наша невтомна молода піаністка, панна Марійка Намурен. І чомусь саме цього вечора, неначе вперше, в атмосфері його невимушенності, скинула була панна Намурен, пластиунка з Сіднею, в Австралії, з себе свою повсякчасну дотепер сувору стриманість і теж,

Марійка Галабурда

моментами, розцвітала іноді усмішкою, — усмішкою радості, здавалося, — за успіх у слухачів, якому вона помагала, своєї, ма- буть, ровесниці, якщо не одноліт-ки, — сумівки з Лювену, в Бельгії, Марійки Галабурди.

І росло, — це відчувалося, — в душах удячних слухачів палке побажання обом нашим молодим, обдарованим хистом музичності, паннам великого успіху й розвитку їхніх талантів на славу нам, нашому народові, нації, — хоч і заплаканій сьогодні, в новочасній московській неволі, — але невмирущій, як і наша мова та наша пісня, — вічній батьківщині на- шій — Україні. Сергій Домазар

КІЛЬКА СЛІВ ПРО МАРІЙКУ ТА ЇЇ БАТЬКІВ

Батько родом із Старого Бруса (Рава Руська), а мати — з села Завій біля Калуша.

Маму забрали німці до Німеччини 13-літньою дівчинкою, коли йшла зі школи, а тато попав у Німеччину 17-літнім юнаком.

В таборах у Німеччині, після війни, батьки Марійки перебували в Розентаймі. Вони були дуже активні в організаційному житті в таборах, а коли переїхали до Бельгії (в 1947 році), були чи не найпершими, які закладали громадське життя в містечку Звартберг. Там і народилась Марійка, ходила до народної школи й гімназії, а потім студіювала в консерваторії в місті Антверпен. Перші початки співу вчив Марійку (тепер уже покійний) М. Скаля-

Старицький, 7 років студіювала спів у консерваторії, а потім в Римі в маестра Луїджі Малатести.

Змалку належала до СУМ'у, щороку була учасницею таборів, співпрацювала в осередку при виданнях місцевих журналістів, дописувала до преси, зокрема до сумівських видань «Ідея й чин», «Авангард» та «Крилаті».

Співала в хорі «Боян», виступала на всіх концертах у Бельгії, а також у Німеччині, Франції, в Канаді (Торонто та Тандер Бей) і в Римі. В Бельгії виступала і перед бельгійською публікою.

В Римі працювала в адміністрації Українського Готелю та в канцелярії Блаженнішого Архиєпископа Кир Йосифа; тут вона також брала участь в різних святкуваннях.

ПАМ'ЯТЬ ВІДЗНАЧЕНО ДЕМОНСТРАЦІЮ

Організації Українського Визвольного фронту в Австралії відзначили 40-річчя смерти полк. Є. Коновалець протестною демонстрацією в столиці країни Канберрі (ми інформували в попередньому числі «ШП»). У демонстрації взяли участь численні українці з різних міст як Мельборн, Джілонг, Сідней, Волонгонг, Ньюкастель, поборюючи деколи понад тисячу миль. Учасники носили плякати з написами «Росія — тюрма народів», «Москалі геть з України» та з портретами полк. Є. Коновалець, В. Мороза та інших визначних постатей. Молодь роздавала численні летючки, м. ін. також летючку, виготовлену Станицею вояків УПА в Австралії, з вимогою «Свобода українським політв'язням і воєннополоненим» і на якій вичислено 57 прізвищ в'язнів-упістів, які караються в московських концтаборах, тюрях і психіатричних лікарнях. (Г.Д.)

ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ

Плющ у Сіднеї

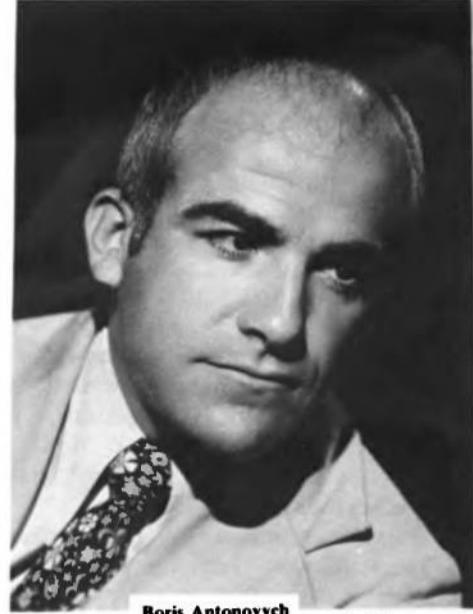

Представники Організацій і громадянство Мельборну зустріли Л. Плюща на летовищі (11.3.1978)

На запрошення Австралійської Сенатської Комісії для дослідження порушень Гельсінкських постанов щодо захисту прав людини в світі, в порозумінні з Комітетом Оборони Прав Людини при СУОА, до Австралії прибув найновіший наш емігрант, відомий усюому світу як оборонець прав людини в Советському Союзі і як жертва його «психушок» — ЛЕОНІД ПЛЮЩ.

За свій короткий час перебування в Австралії — Леонід Плющ висловив бажання відвідати всі більші осередки нашого поселення в цій країні, щоб зустрітись з нашим громадянством і його безпосередньо поінформувати про жалюгідний безправний стан людини в Советському Союзі, а зокрема в окупованій Україні.

В обороні арештованих і переслідуваних в Україні!

Boris Antonovych

Zoriana Luckyj

Andrij Karkoc

СВОБОДА,

My airplane landed in Belgrade, Yugoslavia, on Sunday, March 5, 1978. The last days of the Conference on Security and Cooperation in Europe were in progress. Six months of closed door sessions, on European security and cooperation were ready to produce a closing document devoid of substantive review or proposals for improving implementation. The Soviet Union was again clearly in control of the tempo of detente.

Soon after my arrival, I learned from sources at the Sava International Conference Center that adoption of the toothless "compromise" closing document was being stalled by the Maltese delegation. (Malta, pop. approx. 350,000, area 122 sq. miles).

Upon my arrival at the Sava Center on Monday, March 6, I was informed at the press accreditation desk that my documents would have to be vouched for by the American delegation before the Yugoslavian authorities would accept them. Mike Hoffman of the United States Information Service and press liaison for the American delegation, explained that the official review of my credentials would have to be done through the State Department in Washington, D.C. However, Mr. Hoffman obtained for me temporary visiting privileges, until a reply was returned granting me official accreditation as a correspondent for "Smoloskyp" Information Service.

My prior experience with the Belgrade conference had occurred in June 1977 as "Smoloskyp's" representative at the preliminary conference setting an agenda for the fall review meeting.

The Belgrade conference was viewed worldwide as a forum for East-West dialogue on human rights and the principles of the Helsinki Final Act. It was my intention to use this international forum to make contacts with and to pass along information to representatives of the world media. Through an officially announced press conference, we were to present issues dealing with the situation in Ukraine, and to relay the documents, pleas and desires of the Kiev Ukrainian Public Group to Promote the Implementation of the Helsinki Accords.

The main problem in such an approach was that the Yugoslavian government had passed a law prohibiting any groups or individuals from making statements about any participants of the 35-nation meeting. This law was clearly in violation of the Helsinki Final Act, as well as the Universal Declaration of Human Rights, and I looked upon it as an infringement on my freedom of speech. The fact that the Yugoslavian authorities had declared such behavior as holding a press conference illegal, was no deterrent for me. Indeed, the potential for a harsh reaction from the Yugoslavian security police, made such an action an international news event. By principled peaceful activity, based on the provisions of the Helsinki agreement and the appeals of Ukrainian dissidents, I hoped to bring the attention of the world public to the situation in Ukraine.

The results of my first experience with the draconian edict governing freedom of speech, was the unexpected disappearance of my two friends, Andrew Fedynsky and Adam Miszal, members of the Helsinki Guarantees for Ukraine Committee, and the cancellation of their scheduled press conference of June 28, 1977. News of their arrest and deportation was carried in

newspapers around the world. Their protest was linked to the cause of Ukrainian human rights. I was determined that the second effort should be more successful than the first. My main objective was to publicize the cases of human rights violations which are the most crucial in Ukraine today, and the names of individuals subject to the most severe repressions in the USSR.

My responsibility was to establish contacts with fellow reporters to ensure advance publicity and interest in the proposed press conference. By Tuesday, March 7, the two other representatives of the Helsinki Guarantees for Ukraine Committee had arrived in Belgrade. Illinois State Rep. Boris Antonovych of Chicago, and Zoriana Luckyj of the Moroz Defense Committee in Philadelphia had come to present the Ukrainian concern for human rights to the delegates attending the review conference, and to act as the official spokesmen for the Kiev Ukrainian group at the planned press conference. Rep. Antonovych and Miss Luckyj had registered with the American consulate in Belgrade, and thanks to our combined efforts, they obtained official NGO (non-governmental organization) visitors status to enter the Sava Center and meet with delegations in their official places of business.

Wednesday morning, March 8, we left for the center. We were prepared for the long day ahead, having brought with us materials such as: the latest English-language copies of Memorandum No. 2, dealing with Ukraine's isolation from the rest of the world; Memorandum No. 18, addressing the issue of discrimination against the right of Ukrainians to emigrate; Ukrainian and English-language copies of Raisa Rudenko's appeal on behalf of her husband; an appeal to the participants of the Belgrade conference on behalf of the Ukrainian Helsinki Group, prepared by the Washington Helsinki Guarantees for Ukraine Committee; a photo-illustrated brochure listing all 16 current members of the Kiev Ukrainian Helsinki group; advance texts, in the form of press releases, of the statement to be read at the press conference by the head of the Ukrainian representatives, Rep. Antonovych; and a petition signed by 1,700 people in defense of Rudenko, Tykhy and other imprisoned Helsinki group members in the Soviet Union.

Shortly after our arrival at the Sava Center, at about 12:30 p.m., the Helsinki conference adopted its concluding document. During the recess, Rep. Antonovych and Miss Luckyj, in their roles as spokesmen for the Ukrainian Helsinki group, contacted the heads of the Canadian and English delegations, and visited eight other Western bloc delegations. They presented the documents mentioned above, and discussed the cases of Ukrainian dissidents.

Before the 3 p.m. session and the presentation of final statements by the heads of delegations, they met with U.S. Ambassador Arthur Goldberg, head of the U.S. delegation. As chief spokesman for the Ukrainian Helsinki group, Rep. Antonovych presented the ambassador with the 1,700-signature petition and other information. The ambassador assured Mr. Antonovych that his concluding statement would take a strong position on the rights of ethnic minorities and religious groups, and the fate of the individuals being repressed for their human rights activities.

Ukrainian Presence at CSCE

All three of us were fortunate to hear the ambassador do just that — his speech was the second presented at the afternoon plenary session.

It was in the assembly hall that my colleagues and I were reunited after having spent the day at the Sava Center, each carrying out his responsibilities. As the delegations and press corps settled into their seats, I distributed four to five copies of invitations to our press conference. Since I knew all those to whom I had handed the invitations, I did not anticipate any trouble. As soon as I returned to my seat, a reporter ran up to me and asked whether I had any more copies. I replied that I had none, and as he rose to leave, I noticed that he was a Yugoslavian correspondent.

After listening to about three speeches, my attention was caught by Mike Hoffman, who motioned me out of the conference hall. Mr. Hoffman and a Yugoslavian official were waiting for me by the office of the Yugoslavian Secretariat, were Mr. Hoffman conveyed to me in strong terms the displeasure of both the Yugoslavian and American governments at my previous action. He informed me that if my distribution of press invitations did not cease, I would have my accreditation revoked and would be deported. I replied that I had not known that a matter between fellow journalists could be of concern to the Secretariat, but that I would comply with their wishes and distribute no more material. (I held to my word, and from that point on conveyed invitations only verbally.) The Yugoslavian representative retreated to his office, while Mr. Hoffman and I continued our conversation. He now knew of our planned press conference and tried to dissuade me, saying that the Yugoslavian government would prevent this type of activity by arrest and deportation, and that our actions would embarrass the host country. I replied that embarrassment could only result from the fact that they were violating the same final act that the conference was reviewing.

That evening, Mr. Antonovych, Miss Luckyj and I reviewed our situation in light of the authorities' advance notice of our plans. After discussing possible repercussions, we decided to wait and see if the Yugoslavians took any action before the next afternoon's scheduled press conference.

The action was not long in coming. The next morning, Thursday, March 9, at about 9:30 a.m., as I was preparing to leave for the Sava Center, someone knocked on Boris' and my door. Two well-dressed men in their late 20's or early 30's asked my name. I told them it was Karkoc, and that they had been expected. As they entered the room, I attempted lighthearted chatter to ease the situation. It seemed to work. They hesitantly began asking questions about the press conference and its participants. I replied in generalities. Mr. Antonovych finished his bath and joined our discussion. The English-speaking member of the pair began admonishing us as to the illegality of a press conference. "You cannot hold such a press conference. You have no permission to do this, and if you persist in your activities, you will be arrested and deported."

I cited our right to act by the power of the Helsinki Final Act, and said that we would continue to publicize the situation in Ukraine. After one more

round of warnings the security police left. (I learned their identity by asking the English-speaking visitor for his identification, which he showed me. It was a small leather case bearing the inscription, Internal Security Police Forces.)

Mr. Antonovych and I decided to inform Miss Luckyj of the visit by slipping a note under her door: "Dear Zoriana, We had visitors this morning. Stay in your room until 2 p.m. They might not know about you. Bring materials to the Winter Garden Room at 2 p.m. Your friends."

Mr. Antonovych was to take to the streets and try to avoid surveillance. I went to the Sava Center for a last round of discussions with fellow reporters. I hurriedly informed small groups of reporters of the threats against us, and said that we intended to go ahead as planned. News had spread of the Yugoslavian reaction to the distribution of invitations the previous day, and interest was high among the press. Several reporters joked that my chances for catching an early flight out of the country were virtually assured. I also used these last moments to release advance copies of Mr. Antonovych's opening statement and the English translation of the complete text of Raisa Rudenko's appeal. Mr. Baxter of the Canadian Broadcasting Corporation, (CBC) asked me for an interview, which I granted him in the Sava Center itself. Because I was concerned for my safety, I approached the correspondent from the United Press International (UPI), and requested that he share a taxi with me to the hotel for the conference. He responded by offering me a ride in his car. One thing led to another, and as I left the Sava Center for the last time, I was accompanied by journalists representing UPI, CBC, BBC (British Broadcasting Corporation), and VOA (Voice of America).

As our car drove towards the Hotel Yugoslavia, I noticed at various spots surrounding the entrance, official "greeters." I brought this to the attention of my fellow reporters, and one suggested that we use the back entrance. As we entered the hotel, we cut through to the interior lobby, climbing the spiral staircase to the second floor and the Winter Garden Room. We met four or five fellow journalists waiting for us. Among them were correspondents from the Associated Press (AP), Reuters, and Radio Free Europe. Within seconds we had gathered before the Winter Green Room ready to convene the press conference. Our group was approached by the hotel's restaurant manager, with whom I had arranged the reception accompanying the conference. He called me aside, but before I joined him, I told the reporters the room numbers of my colleagues, who had not yet shown up, and asked them to call their rooms. The manager had me sign a receipt for the food I had ordered, and then informed me that the event could not take place as arranged, because we did not have police permission. I thanked him for help and the information, and left.

As I returned to the group, I saw one of the men that had visited me earlier that morning in my room. He walked towards me, and I inquired about the status and whereabouts of my friends. He explained that they were in no danger, and continued by telling me

I was pushed into the room I shared

В БЕОГРАДІ — В ОБОРОНІ ПРАВ УКРАЇНИ

Београд, Югославія (УІС „Смолоскіп“). — З рамени вашингтонського Комітету Гельсінських Гарантій для України, який заступав на Західній київській Українській Гельсінській Групі в останньому тижні нарад в Београді були його представники — Борис Антонович, правник і репрезентант Іллії, з Чикаго, та Зоріана Лушка (яку вислав Комітет Оборони В. Мороза), яка закінчила факультет психології Пенсильванського університету. УІС „Смолоскіп“ вислав до Београду свого кореспондента, Андрія Каркоя, студента політичних наук з Міннеаполісу (Мінні).

А. Каркоя прибув до Београду в неділю, 5 березня, 3. Лушка — в понеділок, 6-го березня, а Б. Антонович у вівторок, 7 березня. По дорозі до Београду А. Каркоя пропала валіза з матеріалами, які він віз туди і собою і яка „віднайшла“ на летовищі у Београді перед його візитом до Югославії в п'ятницю, 10 березня. З. Лушка і Б. Антонович перевезли свою частину матеріалів без жадини труношів.

Документи в обороні прав України

Українські представники привезли з собою відповіді кількість таких матеріалів в англійській мові:

1. Меморандум київської Української Групи ч. 2, який говорить про ізоляцію України від решти світу.

2. Меморандум ч. 18 — про дискримінацію українців в еміграційних справах.

3. Апеля Руценко до учасників Београдської наради з 1 листопада 1977 р.

4. Апеля до лежач-учасників Београдської Наради, який виготовив вашингтонський Комітет Гельсінських Гарантій та України з іменем і в імені київської Української Гельсінської Групи.

5. Ілюстрована брошюра з біографічними даними про всіх 16 членів київської Української Гельсінської Групи.

6. Видрукана у формі пресового повідомлення Заява голови української делегації Б. Антоновича, яку він мав відчитати на відкритті запланованої пресової конференції.

7. Потягів з 1700 підписами в обороні М. Руденка, О. Тихого і всіх інших ув'язнених членів Гельсінської Групи в ССРР.

Діяльність української делегації в Београді

Знаючи, що змінити сутіні справ Гельсінської Наради в Београді вже не вдається, українська делегація ставила собі ціль:

1. Перелати безпосередньо делегаціям держав-учасників Нарад найновіші документи київської Української Гельсінської Групи.

2. Перелати Апель зі спрямованням на вимоги українців в наступних двох роках.

3. Відбити пресову конференцію і довести до світової громадськості та звернути її увагу на наявну ситуацію в Україні і найжорстокіші репресії київської Української Гельсінської Групи.

that what I was doing was illegal and that the press conference could not go on. I told him, "If you want to prevent the press conference, you will have to physically remove me from the room, in the presence of the world press. If, on the other hand, you are not prepared to do this, you will excuse me, because I have a press conference to conduct." At this, I rejoined the other reporters, and the press conference sponsored by the Helsinki Guarantees for Ukraine Committee began.

I spoke to the group for about 20 minutes, raising specific cases of Ukrainian dissidents, as well as the general themes of their appeals to the West. From the beginning, the secret police had been milling about, but since we had caught them by surprise with our rear entrance, they could do no more than watch. As the conference continued, the correspondents expressed an interest in the documents about which I spoke.

After learning from one of the correspondents who had phoned Miss Luckyj that she had just been left by her guards, I suggested that we move the conference to her room, where we could freely distribute the documents of interest. Again the police was caught by surprise — the whole group suddenly shifted to the elevators and out of sight. Knocking on Miss Luckyj's door, I told her that I was with my colleagues. As we entered the room, she handed out the full complement of materials concerning the Kiev Ukrainian group to the reporters.

As I spoke about the Kiev Ukrainian group members, I was interrupted by knocking on the door. Three security policemen burst into the room accompanied by an armed uniformed militiaman. Screaming in Serbian and waving his hands, one of the security policemen tried to disrupt the proceedings. The Reuters correspondent informed him that those in the room spoke only English. The police departed, and then returned in a few moments using the same method. This time I ignored them and continued talking. Again, they left the room. Finally, they entered for the last time. An infuriated security man bellowed my name and grabbed my arm. I decided to cooperate for my own safety.

I was pushed into the room I shared

На підставі телефонічних розмов і пресових звідомлень, зокрема АП і ЮПІ, подаємо нижче щоденник побуту і діяльності української групи в Београді.

Понеділок, 6 березня: А. Каркош контактується з акредитованім бортом і членами американської делегації, щоби одержати повну пресову акредитацію, як кореспондент „Смолоскіпу”. Йому дають лише тимчасову перепустку до Сава центру, до часу перевірки з Державним департаментом у Вашингтоні.

Вівторок, 7 березня: Державний Департамент звертається до „Смолоскіпу” за інформаціями про А. Каркоша. А. Каркош вперше іде до Сава центру на пленарну сесію.

Середа, 8 березня: Б. Антонович і З. Луцька одержують перепустку до Сава центру, як представники неурядової громадської організації. А. Каркош одержує повну пресову акредитацію.

Б. Антонович і З. Луцька зустрічаються з американськими представниками і мають з ними півгодинну розмову в Сава центрі, інформуючи їх про ціль їхнього приїзду. Зустрічаються з головою американської делегації А. Гольдбергом, передають йому петіцію 1700 підписами із комплеком українських матеріалів. Зустрічаються вони також з головами делегацій Англії і Канади і делегаціями восьми інших країн і теж передають їм комплекти матеріалів. В тому ж часі А. Каркош роздає запрошення кореспондентам на пресову конференцію. В часі роздавання його замітили югославські кореспонденти і члени делегації Східної Німеччини. Вони повідомляють про це секретарят, який забирає Каркоша до свого помешкання, де югославські і американські представники в гострій формі попереджають його, що, якщо він дальше буде роздавати будь-які матеріали, йому буде відібрана пресова акредитація, і він буде видворений з країни. Каркош заявляє, що жаден закон в світі не забороняє ділитися інформаційними матеріалами зі своїми колегами-журналістами.

Всі три представники є присутні на пленарній сесії. Нарада саме в тому часі, коли А. Гольдберг виголошує своє заключне слово, дуже виразно наголошує питання людських прав, свободи переконань і віри окремих осіб і ціліх груп.

Увечері українська група має нараду щодо стратегії на четвер, беручи під увагу різні можливості — арешт, видворення, розгнання пресконференції, можливість відбутия у Відні.

Пресова конференція

Четвер, 9 березня: о год. 9:40 ранку до кімнати ч. 335. де мешкали Б. Антонович і А. Каркош прийшли два офіцери „внутрішньої безпеки“ (югославське КГБ). Вони заявляють, що „пресова конференція не відбудеться, вона за жадних умов не може відбутися, що на її відбутия немає дозволу, і органи безпеки додолжать всіх зусил, щоби вона таки не відбулася.“ Українські представники з повною рішучістю відповідають, що „іхні акції і діяльність є кермовані їхньою совістю, а не поліційними

В БЕОГРАДІ — В ОБОРОНІ ПРАВ УКРАЇНИ

He'd 'kiss the ground'

Arriving Sunday at O'Hare Airport, state Rep. Boris Antonovich (R-Chicago) puts it thus: "I'm ready to kiss the ground. It's so good to be home." Last week in Yugoslavia, Antonovich and two other Ukrainian-Americans were detained by security police when they attempted to hold a press conference on the arrest of five Ukrainians by Soviet authorities. Story on Page 17. (Sun-Times Photo by Chuck Kirman)

Chicago Sun-Times, Monday, March 13, 1978

Antonovych asks U.S. aid Ukrainian on trial in Russia

State Rep. Boris Antonovich (R-19), an outspoken advocate for human rights in the Ukraine, has asked the U.S. government to intercede on behalf of Levko Lukianenko, a Ukrainian nationalist being tried for alleged anti-Soviet actions.

Antonovych made the request to Secretary of State Cyrus Vance during the National Foreign Policy Conference for Young Political Leaders, held last month in Washington, D.C.

In addition, Antonovych asked Vance whether he believed individual Soviet Republics, such as the

Ukraine and Byelorussia, will be invited to participate in international conferences, as a result of growing nationalist tendencies.

According to Antonovych, Vance declined to comment, saying he was not well informed on the subject.

The legislator attended workshops on Latin America and human rights. At the latter, he related how he had been detained by Yugoslavian secret police and prevented from making statements to the press while attending the recent Belgrade conference.

THE HERALD—Wednesday, June 7, 1978 Chicago, Ill.

Ярослав Паладай

Nicholas Prychodko

Pix XVII. „Екран“ ч. 94-95 березень-червень 1978

Вітаємо нашого автора з успіхом

About the Author
Nicholas Prychodko, a Canadian citizen of Ukrainian origin, was twice graduated in Kiev — from Pedagogical and Polytechnical Institutes of the University, and in 1935 was granted the degree of Dozent for scientific work in technology. He was associate professor of technology at the University of Kiev for three years. He is also the author of five technical books published in the Ukrainian language. Arrested by the secret police in March 1938, at the time of the worst wave of Stalin terror, he spent three years in prison and in a Siberian slave labor camp. He escaped just before the Soviet Union became involved in World War II. The story of his experiences during this time are described in his book *One of the 15 Million*. Published in the United States by Little Brown, it appeared in 8 other languages. "An unforgettable and brilliantly related story," the distinguished American reviewer, Sterling North, wrote.

Prof. Prychodko lives in Toronto, and is employed presently as senior engineer with the Massey-Ferguson Laboratories.

Of the Ukrainian language edition of *STORMY ROAD TO FREEDOM*: Prof. Dr. Iarion Ohienko, Metropolitan of the Ukrainian Orthodox Church in Canada, said:
"It is impossible to read it calmly. It excites the soul and heart."
Prof. P. Odarchenko, Voice of America, wrote:
"I read your wonderful book . . . without stopping. It is many years since I have read a book with such interest."
Prof. K. Bida, Dean of Slavic Studies, University of Ottawa:
". . . presents a broad, bright and many-sided panorama of Soviet life, fascinating the reader."
Miss Nina Tuchapska, Columbia University graduate:
"Your book has moved me deeply. It speaks from the heart and makes it impossible to break away from it . . ."

Минулого року англомовне видавництво в Канаді вперше опублікувало в масовому „покет бук“ видання новелю відомого українського автора, Миколи Приходька — „Гудбай Сайбірія“.

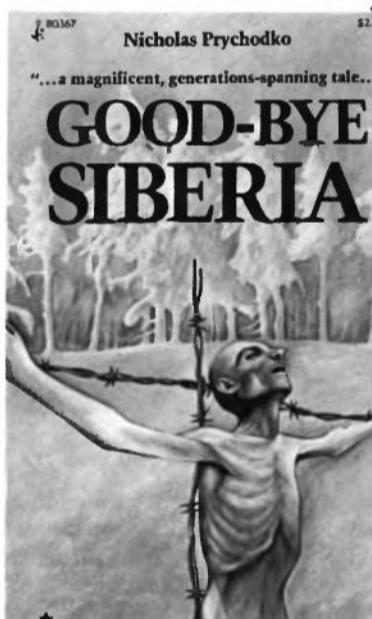
Багато добрих рецензій викликала вона в англомовній канадській пресі. Для інформації наших читачів, цитуємо тут, в українському перекладі, дві типові з них:

1. Відомий канадський рецензент Рой Говард:

„Не можна не подумати, що в майбутньому дослідники будуть розглядати „Гудбай Сайбірія“ Миколи Приходька (346 стор., 2.50) так само, як съюголові дослідники розглядають Гомера, Одісею. Фактично, історія є Оддісесією.

„Вона описує подорожі І пригоди Романа Глоби з Фармерського села на Україні, через усю „Матір Росію“, потім на захід, через Європу, аж до порту Статуї Свободи.

„Дія проходить через 20 буряних років — від 1930, коли села України були колективизовані; через роки

Nicholas Prychodko

...a magnificent, generations-spanning tale..."

GOOD-BYE SIBERIA

Here is a story that spans generations, starting out in a small, prosperous village shortly after the Russian revolution and sweeping the reader grandly onwards into the unbelievable years of the second world war. It's a magnificent book.

....Книжка зворушуюча, чудова. Не зважаючи на всі жахливі історії, подані в ній, книжка не пригнічує читача і має мастериву, простодушну якість без сумнівної правдивості..."

„Одна з української колективізації хліборобів — незабутній...“

„Новеля починається так природно. Як Конрад, автор примушує читача бачити. І з перфектною натуральністю він показує, як політкани запанували над народом.“

„Історія збуджує читача. Ілюзорні сцени є ширі, глибоко-зворушені — контраст до сучасної хвили порнографії, що заливає съюголові дослідники англомовної літератури. Моя сердечне привітання новелі.“

Редакція „Свободи“ вітає нашого автора з цим новим успіхом.

Книжка „Гудбай Сайбірія“ опублікована тимчасом лише в Канаді. Зашквалені можуть замовити її на адресу: Simon & Schuster Publishers of Canada, 330 Steelcase Rd., Markham, Ont. Canada L3R 2M1. Ціна книжки 2.50. Книгарні мають 25 відсотків знижки.

H.H.

**ГОЛЛЯНДСЬКИЙ ХОР
ЗВЕЛИЧНИК
УКРАЇНИ**

25 YEARS "BYZANTINE CHOIR"
UKRAINIAN'S OF CHICAGO EXPRESS
OUR SINCERE GRATITUDE
NOVEMBER 8, 1975

Dit tableau werd vervaardigd door Adam Antonowycz.

Містким коротенькому згадку про концерт Візантійського хору в Чікаго
8. XL 1975 р., що з'явилася голландською мовою в книжечці видані
Управою Віз. Хору у 25-річчя його існування 1951-1976

Це табло Візантійського хору
Утрехту (Голландія) під диригентурою
д-р Мирослава Антоновича з нагоди

In Cleveland nam het UBK afscheid van de bus en de sympathieke Canadese chauffeur, die 14 dagen nadat hij in het huwelijk was getreden was vertrokken, om het UBK door Canada en de USA te begeleiden. Van Cleveland vloog het gezelschap op 8 november naar Chicago, waar ongeveer 2000 mensen in de overvolle zaal van de „Lane Technical School“ op het concert van het UBK zaten te wachten en die vervolgens het koor

zoals ouder echelons — met enthousiast applaus, bloemen en toespraken hebben ontvangen. Bovendien heeft het UBK in Chicago een groot tableau met foto's van de leden van het UBK gekregen. Dit tableau, ingevat in een uit hout volgens de Oekraïnse volkskunst gesneden lijst, was oorspronkelijk bedoeld als cadeau voor de Koningin der Nederlanden, maar uiteindelijk is dit fraaie geschenk dan bij het bestuur van het UBK terechtgekomen.

Ярослав Кобиланський

Різьбар Роман Палуз в своїй робочій кімнаті.

Ігор Матсум

концертного турне по Канаді і ЗСА від 25 Х — 9 XI 1975 р. виконане в Чікаго на прохання редактора „Екрану” відомим різьбарем Романом Панасом, Яркоми Кобицьким та Ігорем М'якушом.

Виконали його всі згадані мистеці без ніякого гонорару. Виконали його у дуже короткому часі. І так Я. Кобицький в продовж одної ночі зробив композицію таблія з наклеєнням фотоспіваків хору; а І. М'якуш в часі кількох годин зробив всі підписи. Різьбар Р. Панас вирізив велику раму до таблія впродовж 10 днів перед приїздом Візантійського хору до Чікаго. Редакція „Екрану” видала летючки і кілька сот примірників нормального формату таблія хору, і понад двісті примірників великого формату.

Видала редакція також спеціальне число „Екрану” присвячене Візантійському хорові. Який пропагує серед вільних народів західного світу українське хорове мистецтво. Хор, що його українська пісня з уст християн голландці лунає вже понад 25 років, не тільки в найкращих заміських церквах у столицях, але і у різних великих містах середуточі і західній Европі. Нічого дивного, що хор збирав заслужені похвали і признання від найбільш вимогливих музичних критиків і широких кругів мистецтво-зарубіжної публіки. В цьому числі в прізначенні окремі сторінки для нац. капелі О. Кошиця і хорам Н. Городовенка і Д. Котка та Капелі Бандурристів ім. Т. Шевченка під диригентурою Г. Китаса, Ф. Божика і Л. Задорожного.

Всі співаки Візантійського хору збереглися від редакції „Екрану” по

QUEEN JULIANA & PRINCE BERNHARD RIDING THROUGH AMSTERDAM IN CARRIAGE

Мічаєві за пожертву 200 дол. від Ліги Американців Українського Походження на друкарські видатки та філії УККА за її скромний даток. Дякую і всім мистецьким організаціям і мистецтвам, які делегували своїх представників до Громадського Комітету, що його доручила була мені скликати філію УККА, Чікаго.

Приємно є мені повідомити українським громадянством, що згадані вище Ярко Кобицький здобув мастер-дегрі в цьому році з мистецтва, а Ігор М'якуш здобуле його вже в наступних місяцях. При цій нагоді інформую, що згадані пам'яткові таблія можна ще набути в редакції „Екрану” під адресою 2222 B. Erie ст., Чікаго Іллінойс 60612. Адам Антонович

Організатором і мистецьким керівникам, цього концертного турне „Візантійського Хору” по Канаді і ЗСА, був артист, бандуррист Володимир Луців, що виступав також у програмі концерту з хором „Віз. Хор” відбував своє турне під патронатом Ієрархії Українських Церков, Комітету Українців Канади і Українського Конгресового Комітету Америки.

Редакція має в плані, як тільки буде відповідна нагода, помістити репортаж з поїздки хору зімострований фотами зі всіх міст в яких відбувалися концерти і прийняття для хору. Бракує нам до репортажу фот з деяких осередків і інформації від комітетів, що займаються уладженням концертів, і прийняттями хористів.

Адам Антонович

кілька відбитків малого і великого таблія. І чужинецькі визначні гости за прошені організаціями місцевих комітетів, як і наші гости та преса одержали їх також безкоштовно у всіх містах, де виступав хор на концертах і прийняттях. Одинокий Монреаль не одержав наших видань, де же мав я зможи особисто бути з хором на Іхньому першому концерті у Канаді. Про це згадую тому, що нікто з української преси, за винятком „Нашої Мети” в Торонто, нічого про це пропагандисти видання не згадав ані нікто не заохочував до придбання пропалам'ятного числа „Екрану” призначеною хорові після таблія зроблені на їхню честь для зборів до дальнішої праці Любом-

телі музики і хорового мистецтва ма-ли зможу, набути ці таблія нормального розміру по 3 дол. а великого по 5 дол. для домівок своїх хорів.

Не було зможи передати згаданого таблія в Чікаго Управі хору на сцені перед понад двотисячною публікою для вручання голландській королеві по приїзді хору до Голландії. Проте таблія було передане мною офіційно Управі Хору на летовищі в Торонто перед його відлетом.

На цьому місці складаю ширу подяку від редакції „Екрану” різьбареві рами до таблія Р. Панасові, Яркові Кобицькому за зроблену композицію таблія, Ігорові М'якушеві за підписи, Ігорю Р. Заяцеві за летючки а мігр. В.

Головні новини

Коновальному Балтицькій Січі Проф. д-рі Мирославі Антоновичеві з нагоди 25-ліття творчої праці в Голландії

Відомому місті Роттердамі
Грас українська кров.
В королівстві Юліані —
Лінне пісня про любов.

Пісня й музика троїста,
Хор голландський козаків.
Під батутою маестра —
Соловейка наших днів.

Чверть століття без упину
З сурму грас голосну
Бандурист наш, лицар чину,
Там в голландському краю.

Син українського Підгіря
Антонович Мирослав,
Із голландського насіння —
Січ Балтицьку збудував.

Хор гримить, оркестра грає,
Пісня бурею з грудей
В світ широкий вилітає —
Радус серця людей.

Розцвітаються тюльпани
Скрізь по селях і містах,
В королівстві Юліані —
Україні стелять шлях.

Сном героя в Роттердамі
Коновалець тихо спить,
Антонович з козаками —
Пісню слави гомонить.

Микола Галичко
Франція: березень-травень 1976

Величаві роттердамські святкування

Понад 600 учасників української патріотичної спільноти — радували зокрема велике число української молоді — прибули 28 травня до Роттердаму, щоб урочисто відзначити сорокові роковини смерти великого будівничого української державності, основоположника УВО й ОУН, сл. пам. полк. Євгена Коновалця. Щоб скласти поклін великому синові України, на жалобні урочистості прибули численно українці не тільки з різних країн Західної Європи, але також взяли участь і представники з-за океану.

Роттердамські святкування звеличили свою участю представники українських Церков: Блаженніший Митрополит Мстислав Скрипник від УАПЦ, а від УКЦ Владика Платона Корниляка, Апостолський Екзарх для українців католиків в Німеччині — разом зі священиками.

Завдяки дбайливій підготовці Ділового комітету, до якого входили ред. С. Мудрик, д-р Я. Маковецький і мігр Іван Чорній, святкування відбулися, згідно з наміченою програмою, у трьох частинах.

Академію для вішанування пам'яті полк. Є. Коновалця о 9.30 відкрив славний Візантійський хор з Утрехту, Голландія, під диригуванням проф. д-р М. Антоновича, піснею «Прометей» (К. Стеценко), а привітальним словом від імені Об'єднання українців Голландії

(ОУГ) — д-р М. Брик. Святкову промову виголосив мігр І. Чорній, (представник ОУНз). На основі документальних даних він представив сильвіетку Полковника.

Голландські «козаки» Візантійського хору до глибини душі захоплювали слухачів трьома народними піснями: «Ой, Морозе, Морозеньку», «Дума про Нечая» та «Засумуй, трембіто». Діна Марків з Англії на високому мистецькому рівні продекламувала вірш «Пісня про смерть» М. Струтинського. Віртуозний скрипаль з Парижу д-р Аристид Вирста, у супроводі піаністки Кобі Спіхт, виконав «Поему» і «Елегію для скрипки й фортепіано». Відома співачка Світлана Микитчак-Дубровська з великим чуттям і гарним голосом заспівала «Ні, не співай пісень веселих», «Виростеш, мій сину» і «Нагадай, бандуро». Третій раз виступив Візантійський хор, щоб виконати пісні «Журавлі», «Забліли сніги» та «Закувала».

Українським славнем закінчено святкову академію. О год. 12-ї почалася Архиерейська Служба Божої злагатив своїм прекрасним церковним співом Візантійський хор з Утрехту, а про великих заслуги полк. Є. Коновалця та його послідовників, борців за добро української Церкви і народу, нагадував у своїй глибокій релігійно-патріотичній проповіді Кир Платон.

Чудова сонячна погода стояла надворі, коли учасники святкувань прибули о 16-ї год. на роттердамський цвинтар, де поховано полк. Є. Коновалця. Біля каплиці, що при вході в цвинтаря, формується многолюдний похід, на чолі якого йшли духовенство обох віровизнань, десятки прaporonoносців різних українських організацій, зокрема молодечих, представники громадських організацій і установ, делегати Організації Українських На-

чин. По св. Літургії ієрархи й духовенство обох віровизнань відправили спільно панаходи.

Підготовляючи святкування в

Роттердамі, Діловий комітет просив

Святішого Патріярха Йосифа о

благословення і рівно ж висловив

прохання, щоб Патріярх звелічив

ці святкування своєю присутністю

в Роттердамі. Їх Святість Патріярх Йосиф поблагословив святкування і, тому що не мав зможи особисто брати участь у святкуваннях, просив Владику Платона Корниляка його заступити в Роттердамі.

Урочистість Архиерейської Служби Божої злагатив своїм прекрасним церковним співом Візантійський хор з Утрехту, а про великих заслуги полк. Є. Коновалця та його послідовників, борців за добро української Церкви і народу, нагадував у своїй глибокій релігійно-патріотичній проповіді Кир Платон.

Чудова сонячна погода стояла надворі, коли учасники святкувань прибули о 16-ї год. на роттердамський цвинтар, де поховано полк. Є. Коновалця. Біля каплиці, що при вході в цвинтаря, формується многолюдний похід, на чолі якого йшли духовенство обох віровизнань, десятки прaporonoносців різних українських організацій, зокрема молодечих, представники громадських організацій і установ, делегати Організації Українських На-

чин. На могилі сл. пам. Є. Коновалця Блаженніший Митрополит Мстислав, у співслуженні Владики Платона і духовенства обох Церков, відправив панаходу. У нагробному слові Владика Мстислав представив постать Полковника як геройчний приклад патріотизму, жертовності і передусім соборності і закликав до національної єдності українських самостійних сил, до якої Полковник ціле своє життя змагав і без якої наша перемога не можлива.

На могилі сл. пам. Є. Коновалця Блаженніший Митрополит Мстислав, у співслуженні Владики Платона і духовенства обох Церков, відправив панаходу. У нагробному слові Владика Мстислав представив постать Полковника як геройчний приклад патріотизму, жертовності і передусім соборності і закликав до національної єдності українських самостійних сил, до якої Полковник ціле своє життя змагав і без якої наша перемога не можлива.

Вісті з Українського Літ. Центрального Фонду ім.І.Франка в Чікаго

UKRAINIAN LITERARY FUND

Звернення до всіх Українців

(Центральне Правління Українського Літературного Фонду ім. І.Франка звертається до всієї Української Преси у вільному світі з проханням помістити на сторінках своїх органів поданий нижче наш заклик-інформацію до цілої української спільноти про зорганізовану загальну акцію матеріальної та моральної постійної допомоги призабутим нашим письменникам.)

Український Літературний Фонд ім. І.Франка в Чікаго покликано до життя в 1955 р. під час першої зустрічі Чікагського Українського Громадянства з відомим письменником Уласом Самчуком після його блискучої доповіді про завдання української літератури на чужині.

Користаючи з великого

патріотичного піднесення,

Українська Громада, на

пропозицію письменника

Теодора Курпіти, заснувала в

Чікаго Літературний Фонд

І.Франка, що постійно помагає

морально і фінансово Українським

письменникам на еміграції у

їхній творчій праці, та

уможливлює їм бути в світі

амбасадорами Української

Істини і зберігати своїм

друкованим словом наших дітей,

нашу молоді та всіх нас перед

добровільною асиміляцією.

Сьогодні, московськобольше-

вицький окупантійний червоний

режим в Україні жорстоко

розправляється з письменниками

і українськими діячами, що

стають в обороні української

культури і ставлять опір

русифікації України, підлітків і

молоді, нищення української

науки, релігії, літератури,

історичних та мистецьких і

релігійних пам'яток. Переслідування і русифікаційні заходи царських московських сатрапів змалювали нам І.Франко в своїх тюремних конетах, ось як;

"Багно гниле між країнами
Европи,
покрите цвіллю, зеленню густою.
Розсаднице недумства і застою,
Росіє! Де лиши поставиш столи,
Повзе облуда, здирство, плач
народу,
Ти тиснеш і кричиш: Даю
свободу!"
Дреш шкуру й мовиш: "Двигаю
культуру!"

Лиш гадъ і слизь росте й міцніє в
тобі
Свобідний дух або тікати мусить,
Або живцем вмірає в твоїм
гробі!"

Зі слів Франка бачимо ясно, що сьогоднішній червоний режим куди більш випрацював рафіновані-нищівні методи для повного знищення українського і всіх поневолених червоною Москвою народів.

В 1976 українська спільнота у вільному світі відзначувала ювілейні дати народження і смерти нашого Великого

Лесічика з нагоди четвертого

акції:

Правління Літ. Фонду І.Франка є переконане, що слово привітання письменника Вадима

Лесича з нагоди четвертого

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

мусить мати добре розбудовану

акції:

Ця заплянована дія Літ. Фонду

Зложіть Ювілейний Дар НА ЛІТ ФОНД ІМ. І. ФРАНКА

Д-р Пилип І Володимира Демуси 300
дол. Третя нагорода для дітей.

д-р П. Попович

Торонто, інж. Василь Вацик

д-р. Степан Булак — Торонто

УКРАЇНА ЖИВЕ, БОРЕТЬСЯ І ПЕРЕМОЖЕ!

ТОРОНТО

НЮ ЙОРК

Марія і д-р Василь Палідов
Нью-Йорк, 1-го червня 1978 р.
До Хвальної Управи
Центрального Правління Літературного
Фонду Івана Франка в Чікаго
на руки
Вельмишановного Пана Голови
Адама Антоновича
Вельмишановий Пане Голово!

Шире Спаси-Біг Вам за так прекрасну, зворушливу статтю — а краще кажучи заклик у Свободі з 23-го травня 1978 р. (я був тоді на Конвенції УНС) Заклик цей так сердечно промовляє до душі кожної української людини, що напевно пополнить щедрі пожертви на ту шляхотну ціль що їй виконанню присвячують безкорисно свій жертвенный труд і час члени Управи Фонду в Чікаго. Цеж бо справа не тільки гуртка ентузіастів Чікага, а всієї української спільноти на теренах нашого поселення.

Хай буде вільно мені мимоходом тільки долати, що на моюму 85-му році життєвого шляху — незабутнім залишився в пам'яті й неначе живим наш Каменяр, коли то я, як молоденький учень української гімназії в Тернополі в залі Українського Мишанського Братства при вул. Ім. кн. Острожського мав щастя перший раз побачити та почути живе слово з уст самого безсмертного поета.

Даруйте, що я непотрібно забираю Вам дорогий час на читання цих стрічок моого листа.

В прилозі пересилаю грошовий перевіз на дол. сто (100.00). Нехай добрий Господь додає Вам сил і наснаги сести дальше започатковане Вами діло та завершити його справді гідним української громади — успіком. Жалуюмо тільки, що наша вплата така скромна, але ж фінансові умовини як пенсіонерів, хоч і як би бажалось — не дозволяють на більшу пожертву.

Бажаючи Вам, Вельмишановний Пане Голово та всім Вашим Членам Управи якнайкращих успіхів, щоби проголошена Вами збірка була гідною заслуг Великого Каменяра для українського народу!

З дружнім привітом і правдивою пошаною

Марія і д-р Василь Палідови

ФІЛІЯ УКРАЇНСЬКОГО ЛІТЕРАТУРНОГО ФОНДУ ІМ. І. ФРАНКА У КАНАДІ

В Торонті, 11 січня 1978 р., з ініціативи проф. Адама Антоновича, що очолює Український Літературний Фонд ім. І. Франка у Чікаго, з дорученням Ради для справ культури при СКВУ діяти в цілій діаспорі поселень українців у вільному світі, постала філія цього Фонду на терен Канади з осідком у Торонті. Філію очолив мігр. Я. Хоростіль. Вона працюватиме в рамках трьох референтур. Організаційну очолив інж. В. Вацик, фінансову — мігр. Я. Хоростіль, пропагандивну — редактор В. Скорупський. В склад пропагандивної референтури включилися особи: мігр. В. Верига, О. Соколик, д-р О. Копач, Е. Янішевська, Б. Олександров і Н. Мриц. Функцію секретаря обняла Б. Велигорська. Головою контролальної комісії обрана Л. Денисюк. Член управи без окресленої функції

— М. Спольська. Дав згоду співпрацювати з філією УЛФ визначний громадський діяч — мігр. В. Кліш.

Філія тимчасово розгортає працю в осідку своєї праці з плянами розвинути організаційну мережу на терен цілої Канади. Централія УЛФ ім. І. Франка у Чікаго повідомила централю КУК у Вінниці і відділ КУК у Торонті про створення в Канаді нової культурної клітини з проханням допомагати їй розвивати свою діяльність для сприяння розвитку української літератури і культури в цілому.

Рада для справ культури при СКВУ висловила централії УЛФ ім. І. Франка признання за успішну працю та сподівання, що після створення філії в Канаді, подібні постануть в Європі, Австралії і Південній Америці.

«ГОМИН УКРАЇНИ»

ПРАВЛІННЯ ЛІТ. ФОНДУ ІМ. І. ФРАНКА НА КАНАДУ
Сидять: зліва: мігр. Я. Хоростіль — голова, Н. Мриц, д-р Б. Стебельський — Голова Ради для справ культури СКВУ, Б. Велигорська — секо. мігр. А. Антонович — Голова Центрального Правління, Л. Ф. Стоять зліва: інж. В. Вацик — оп. реф. мігр. В. Верига, ред. проп. В. Скорупський.

Рік XVII „Екран” ч. 94-95 березень-червень 1978

Чікаго

Петро Карманський

Дня 29 травня 1978 р. заходами родини і бувших учениць та учнів дрогобицької гімназії ім. І. Франка відправлено Богослужіння з панаходою в соборі св. Володимира і Ольги в Чікаго в пам'ять письменника проф. П. Карманського. З тієї нагоди п. С. Кобилецька передала 210 дол. даток на Літ. Фонд ім. І. Франка, що його зложили наступні особи: По 10 дол.: інж. І. Захарія, д-р Г. Щербанюк, п. Кобилицька, п-н Я. Черевко, інж. Ю. Німилович, п. Я. Німилович, д-р М. Чернігевич, п. М. Модрицький, проф. Л. Мацик, п. П. Грицац, Г. Коцибала, М. Ільницька і мігр. Качор; Ост. д. Сасик О. Городиловська і М. Городиловська. П'ятдесят дол. зложила п. Л. Кассара.

На цьому місці Правління Літ. Фонду висловлює ширу подяку всім жертвам водавцям б. учням, які незабувають, що їхня „Альма Матер” — дрогобицька гімназія називалася іменем заслуженого великого сина України І. Франка — уродженця Бойківщини.

Центральне Правління Літ. Фонду І. Франка підготовляє літер. вечір в на-
міть письменникам П. Карманському,
Олек. Олесеві і Ває. Пачовському,
яких 100-ліття з дні народин придає в цьому році.

А. А. ГІ

ПОЗНАЙОМТЕСЬ З УКРАЇНСЬКИМИ ПІСЬМЕННИКАМИ

**Список творів надісланих на б-тий Літ. Конкурс
УЛФ ім. І. Франка в Чікаго**

Коссовська Алла (Давиденко)

Черінь Ганна

Дибко Ірина

Лаврівська Ірина

Янів Володимир

Погідний Угорчак Микола

Семянцев Валентин

Галан Анатоль

Лисак Леся

Струтинська Марія (В. Марська)

Кузьмович-Головінська Марія

Демус Володимира

Климовський Заслав

Климишин Микола

Олексук Володимир

Фостун Святослав

Кузьмеко Світлана
 Ізасик і Його абетка;
 Погідний Угорчак Микола
 Дніпрові Дзвони;
 Мриц-Мудрик Ніна
 Соняшні казки; На світанку;
 Полтава Леонід
 Котячий хор;
 Завадович Роман
 Гоца — Драла;
 Лаврівська Ірина
 Перший козак в Америці
 Лавренко Михайло
 Арсенал; Дивні діла Твої, Господи; Щедрий Вечір; Жити стало весело;
 Ковшун Микола
 Епілог приде;
 Климовський Ярослав
 Електра;
 Онуфрієнко Василь
 Земля незабутня;
 Дибко Ірина
 По стежинах душі; На крилах дум;
 Демус Володимира
 На людських озерах;
 Курдидик Ярослав
 Серце і зброя;
 Янів Володимир
 Життя;
 Боднарчук Іван
 Покоління зайдуться;
 Маляр Павло
 Золотий дощ;
 Фостун Святослав
 Шляхами смерті;
 Кузьмович-Головінська Марія
 Чужиною;
 Струтинська Марія (В. Марська),
 Далеке зблизька;
 Загачевський Евстахій
 Її регіт не лякав;
 Кузьменко Світлана
 Новоталайські рефлексії
 Чуб Дмитро
 Стежками пригод;
 Галан Анатоль
 Життя;
 Лисак Леся
 Замок на вулиці Мейн;
 Савицька Іванна
 З пташиного лету;
 Черінь Ганна
 Хитра Макітра;
 Каздоба Кузьма
 Заметений Шлях;
 Семянцев Валентин
 Роки козакування;
 Олексук Володимир
 До проблем доби обману мудрості;
 Коссовська Алла (Давиденко)
 Ціна Душі;
 Веретенченко Олекса
 Заморські вина;
 Чуб Дмитро
 З Новогінайських вражень;
 Зозуля Олекса
 Без жартів;
 Олександров Борис
 Камінний берег;
 Ізарський Олекса
 Полтава;
 Климишин Микола
 В поході до волі;
 Ключурак Степан
 До волі;
 Федорівський Степан
 У смертельному колі;
 Вакуленко Пилип
 У царстві коралів;
 Любомирський Степан
 Прометеїв вогонь.

Величаві роттердамські святкування

Над могилою промовляли ще проф. д-р Д. Квітковський, голова ПУН-у,

Проф. д-р Г. Васькович промовляв від революційної ОУН (що промову ми надруковали в «ШП» ч.

Від імені української молоді зложив салют голова ЦУ СУМ мгр О. Коваль.

Зенон Ірчанський

ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ

Ключук Степан

Завадович Роман

Боднарчук Іван

Мріц-Мудрик Ніна

Маляр Павло

Полтава Леонід.

Лавренко Михайло

Ковшун Микола

Чуб Дмитро

Загачевський Євстихій

Вакуленко Пилип

Федорівський Степан

Каздоба Кузьма

Веретенченко Олекса

Курдиник Ярослав

В. СОСЮРА СЛОВО

Як сурма, що кличе до бою,
як поклик ранковий гудка,
звучить в кожнім серці луною
безсмертне слово Франка.

Олександров Борис

Зозуля Олекса

Любомирський Степан

Любов до Вітчизни своєї
у ньому, як радісна даль,
і огнена мука Мойсея
й зів'ялого листя печаль.

Гостріше воно за багнети,
якішіше за сяйво заграв,
бесмертнє слово поета,
що все для народу віддав.

Як сяйво світів над світами,
відбите на сталі клинка,
ти житимеш вічно між нами,
бесмертнє слово Франка!

Мистець Ярослав Паладій

У безконечному ряді наших утрат годиться відзначити смерть нашого талановитого мистця-різьбаря і графіка, синя зеленої Буковини, сл. п. Ярослава Паладія.

Народився 21 квітня 1910 року в учительській родині, в селі Кострижівка над Дністром, повіт Заставна на Буковині, яка належала тоді до Австро-Угорщини. При кінці 1918 року румуни зайняли Буковину, тому Ярослав починає закінчувати свої студії в румунській мові. Народну школу закінчив у рідному селі під додглядом батька, а гімназію в місті Дорогой, у 1929 р.

Після відбуття військової служби вступив до Академії Мистецтв в Бухаресті в 1932 році і закінчив її з дуже добрым успіхом у ділянці різьби. В 1939 році здав педагогічний іспит і працював учителем рисунків і каліграфії в місті Роман, а в часі війни працював учителем рисунків у промислово-торговельній школі в Городенці, в Галичині.

В 1944 році відбув до Австрії, де брав участь у загальніх мистецьких виставках як член українських і австрійських мистецьких товариств в Зальцбурзі. По переїзді до Америки в 1949 році брав участь у щорічних виставках Об'єднання Мистців Українців Америки.

З визначніших різьб Я. Паладія годиться згадати проект пам'ятника Гетьманові І. Мазепі, що його макет є в українському музеї в Святі Базилі Бруку, далі, горорізьбу в бронзі князя Ігоря на коні та горорізьбу «Випад»—білозірка з москалями.

Водяними красками виконав мистець композиції «Два жеребці», «Коні на вигоні», «Переловлення турецького післанця», «Стежки /рисунок до горорізьби «Випад»/».

Технікою випалювання на липовій дошці мистець вико-

Дні 19, 20 та 21 травня 1978 р. були незвичайними днями Української Громади в Чікаго. У п'ятницю, 19-го травня 1978 р., була зorganізована спільна молитва в присутності архієпископа Константина, єпископа Ярослава та пастора Гарбузюка. Відбулась та маніфестація на площі "Paley Center" при великий участі молоді, яка широ приєдналася до тих молитов, звеличуночеської Бога своїм співом. Добри та змістовні промови наших духовних провідників були підтвердженнем твердої і похітної постави й єдності нашої Громади, якої молитви линули за багатострадальну і ніколи незабутню Батьківщину-Україну.

20-го травня 1978 р. українська дільниця ожика під звуки української музики, співу й танку. Маси народу відвідували велику площу з виставками українського народного мистецтва, виставку скульпторів в Інституті Модерного Мистецтва та приглядались до мистецьких програм молодечих ансамблів.

Увечері відбулась велика забава при звуках двох найкрасіших оркестрів. Вони грали "Рушничок" з Любомирю з Монреалю (Канада) і "Веселі Часи" з Чікаго. Забава пройшла з надзвичайним успіхом.

Неділя, 21 травня 1978 р., — це день подяки Все-внішньому Богові та молитв за нашу Батьківщину та за них, які за неї терпіли й віддали за неї своє життя.

О годині 3-ї по полудні в концертovій залі театру "Аудиторіум" відбувся величавий і небуденний концерт. У ньому брали участь Павло Плішка — бас Мет-опери в Нью Йорку, відома співачка Ія Макюк-Грицай із Нью Джерзі, маestro Арен Боякі як акомпаніст із Нью Йорку, чоловічий хор "Прометей" із Філадельфії під мистецьким керівництвом маестра Діябога та акомпаністкою Д. Сигіді й танцювальний ансамбл ОДУМ "Веснянка" під мистецьким керівництвом Балдецького з Торонто, Канада. Конферансне програми був елегантний юнак Палій. Координатором на сцені була Марійка Гаврилюк.

Тисячі глядачів щиро вітали виконавців програми, якої осередком був перший виступ Павла Плішка, який, крім сольових виступів з українським та італійським репертуаром, співав дует із оп. "Сила Призначения" з нашою відомою співачкою. Слухачі мали нагоду відчути красу голосів та їхнє гармонійне звучання. Овациям не було кінця. Фахову критику концерту залишаємо музикознавцям. Усі учасники були нагороджені барвистими кошами та кінцізами квітів та подякою голови УККА, д-ра Харкевича. Ця програма була награна радіопередачою "Голос Америки". Того вечора українське мистецтво знайшло належні собі місце та виявиво ще, раз свою красу та чарівну силу.

ЛюMa

Paul Plishka, the distinguished bass of the Metropolitan Opera, is considered one of the finest artists now appearing on the opera and concert stage.

Since his debut at the Metropolitan in *La Gioconda* in 1967, Mr. Plishka has performed over thirty roles with this company, each with distinction and each receiving accolades from both critics and public alike. He has sung Leporello in *Don Giovanni*, Procida in *I Vespri Siciliani*, and Pimen in *Boris Godunov*.

Mr. Plishka has appeared as a soloist with the New York Philharmonic, the Chicago Symphony, and the Los Angeles Philharmonic.

He has also recorded the complete operas of *I Puritani*, *Norma*, *Anna Bolena*, *Tales of Hoffman*, and *Tosca*.

Attesting to his artistry, Donald Henahan of The New York Times wrote, "His luscious delivery reminded one listener how few singers can suggest either Pinza's basso cantante or Gobbi's vocal acting, let alone both."

The 80-member ODUM Ukrainian Folk Dance Ensemble, Vesnianka, is one of the best-known Ukrainian dance groups in Canada and the United States. This year marks the ensemble's tenth anniversary. Mykola Baldeky, Vesnianka's choreographer, director, costume designer, band leader, organized a group of ten dancers as soon as he arrived in Canada in 1958 and has been teaching ever since. The current group has a repertoire of 12 full-length dances and has given over 200 performances, appearing in major cities of the continent and before Queen Elizabeth and Premier Pierre Trudeau.

ВЕЛИЧАВІ ДНІ УКРАЇНСЬКОЇ СПАДШИНИ В ЧІКАГО

In memory of 6 million victims of the Great Famine (1932-33) "THE VOICE OF THE MARTYRS"

На Молебні в пам'ять Великого голоду наші владики дуже гарно говорили, але чужих майже не було.

Villages Depopulated by Hunger in Ukraine as Soviet Punish Their Opponents

Thomas Walker,

The Prometheus Male Chorus made its first appearance in Philadelphia in 1963. With only 22 members, it quickly grew in size and talent under the direction of the late Ivan Zadorozhny, and performed in the larger cities of eastern U.S. and at such colleges as Temple and Princeton.

In the past seven years, under the energetic direction of the dynamic young Michael Dlaboha, Prometheus has become "rejuvenated." It combines the talents of 60 members—doctors, engineers, factory workers, and most important, young students with musical background. Despite the diversity of interests and age, all members share a common love for the songs of Ukraine.

Although the choir is celebrated for its rendition of Ukrainian choral music, it performs such masters as Beethoven and Schubert and has recently added contemporary songs by American composers to its repertoire. Songs are performed *a cappella*, as well as with piano accompaniment.

BCI НА ФРОНТ РОЗБУДОВИ „ЕКРАНУ”

The celebrated Ukrainian soprano, Iya Maciuk-Hrycay, began her musical training at the Lysenko Music Institute in Lviv, the music capital of Ukraine. After completing her studies in Vienna, she concertized extensively throughout Europe.

Ms. Maciuk-Hrycay emigrated to South America after World War II and continued her musical career there, giving recitals in the largest concert halls of Brazil and Argentina.

Her tours of the United States and Canada have met with notable success.

Iya Maciuk-Hrycay possesses "a rare voice of well-mastered and expressive tones."

Пресова конференція етнічних груп сидять: О. Бурдяк, Борис Антонович, д-р Надзікевич промовляє д-р Ю. Куллс.

На виставці нац. мистецтва на площі біля Інст. Мод. Мистецтва
(Пані Анна Галів — дикторна)

Струнний ансамбль ОДУМу під мистецьким керівництвом Віктора Войтихова

Танцювальний Ансамбль ОДУМУ під кер. І. Іващенко

Від Редакції

В програмі „Українських Днів” в Чікаго в суботу 20 V 1978 р. Ю. Миськів впродовж цілого дня висвітлював прозірки політичних взянів України з відповідними коментарями, що їх читали: Левко Казанівський і п. Софія Рудавська в галереї Левіа, де

Rim XVII, „Екран” ч. 94-95 березень-червень 1978

На виставці українського мистецтва у Дейлі Сівік Центр на фото розмовляє п. Гали Коленська з сенр. Б. Антоновича Орисею Бурдак

Орися Жмуркевич з Голівуду, представник фільмової компанії у різомі Б. Антоновичем і його Батьком в часі мист. виставки.

Діти приглядаються танцюристам

також відбувалася продаж і виставка видань Смолоскипу, якою керувала Орися Бурдяк.

Союз Українок зорганізував від 15 V — 19 V 78 р. у Дейлі Сівік Центр” Виставу українського мистецтва для американської публіки. Виставка відбулася під наглядом пані Галі Коленської, де ввесь час диктували членкині Союзу Українок, які давали пояснення численним глядачам.

В дні 18 травня 78 р. Стейтовий репрезентант д-р Борис Антонович скликав пресову конференцію для етнічних груп в будинку стейт. легіслатури в якій взяло участь 30 представників. Від зайніціював створення в Чікаго етнічного тижня в часі літа в якому кожна етнічна група організувала у своїх дільніцах виставки, щоби мешканці Чікаго могли їх відвідувати і оглядати. Таким способом пізнавали вони культурні надбання всіх національних груп, що проживають в Чікагській Мітрополії. Над цим проектом розвинулася, жива і дуже цікава дискусія в якій забирали слово по кілька разів представники національних груп.

ПРОМОВЦІ:

М. Барабаш

І. Бардин

Л. Козак

БЕНКЕТ

для вшанування

МГР. ВОЛОДИМИРА КЛІША

С. Роішко

С. Роішко говорив, що ювілей В. Кліш протягом цілого свого життя завжди був тим самим. Був працьовитий, підприємчий, помогав другим а найменше дав і дбає про себе. Був завжди там, де добро української справи того вимагало.

Р. Малащук

І. Велигорський

Т. Буйняк

УКРАЇНСЬКІ БАТЬКИ!
ДОКАЖІТЬ ДІЛОМ, ЩО ВИ ЗА УКРАЇНСЬКУ МОВУ!
ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ ДО РІДНИХ ШКОЛ!

Президія і гості на банкеті

Діловий Комітет Клубу Українських Професіоналістів і Підприємців у Торонто і Українського Культурного Центру. Сидять зліва: Л. Козак, Т. Буйняк, В. Окіпнюк, І. Бардин, В. Кліш, С. Рошко, М. Барабаш, Ю. Сумник, І. Бойко. Стоять зліва: М. Заверуха, Б. Лещинський, В. Куций, С. Гула, Я. Ботюк, С. Кузь, П. Воробець, Г. Велигорський. На фото бракую: О. Винницький Ю. Данилев, В. Керелюк, О. Матла, П. Микуляк, О. Рудзік, Я. Топорницький, А. Федак, С. Фроляк.

Вшанували заслуженого діяча В. Кліша

Не треба як додаткових прокремпів та аргументів, щоб ствердити, що в ряді ювілейів і „трачнійних“ банкетів, банкет для вінчання мігра Володимира Кліша, що підбачився 11-го лютого 1978 р. в залах Українського Культурного Центру в Торонто був саме таким, яким повинен бути.

Залі УКЦентру (700 місць по 50,00 дол.) була виповнена відчути. Гости з Торонто, Вінніпегу, Оттави і США, представники Церкви, численних організацій, різних станів та професій, старий і молоді. Всіх їх на одній вечір на одному місці притягнула одна особа — Володимир Кліш. Не гому, що він народився в Синоці, має академічну освіту і скінчив 65 років, а тому, що українська громада вже тут в Канаді.

Близько 30 років бачить Кліша, як нейтомного діяча в громаді і для громади. Від скромного працівника в КУК у Вінніпегу, співосновника тут СУМ, ЛВУ, кредитів „Віра“, кооперативи „Туган“, шукання численним новоприбулим влаштуватися на працю, вечори поучання, як пристосуватися до нової лінійності в Канаді і т. п., до президентури мультикультурних інституцій УБА, Будучість, Комоніті Траст Ко, то величезна дорога і та не легка дорога. Інституції та організації — це зматеріалізований ідеї, за якими стоять живі люди, іх благати, вони різні у зовсім новому довкіллі-Канаді. Треба мати вимікові пристрати характеру, знання і піннія, щоб всі складові елементи, що складаються в цілість, походили, респектуючи індиві-

дуальність кожного, включени до спільних завдань. Такі пристрати Володимир Кліш має і їх проявив. Громада не побачила і респектує спонтанно без никаких захочень, чи будь-якої формальності дисциплін.

Володимир Кліш — націоналіст, таким „вродився“ на Лемківщині і таким позістав на верхах президентур, док-

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ

задніше, — він є активним працівником в системі ОУВФ, де треба припиняти критику своїх, напади ворожої агентури. Ради „бізнесу“ хотіть міг би сказати: „Дайте спокій собі з політикою“...

Політика у В. Кліша — не ради бізнесу, а навіки. Тут треба підкреслити одну характерну пристрату Кліша, що погонила український загал,

тим, що голосять.

Інституції, організації та окремі особи, які зложили письмові привітання (около сто) і які у формі альбому вручено магістріві Клішеві, є показником, якою пристрасністю втічається міг В. Кліш серед української суспільності.

З Вінніпегу привітання надіслали Централізовані Канадсько-Український Інститут Просвіти, ЛВУ, СУМ, кредитів „Віра“, Братство Св. Миколая, о. Мітрат С. Іжик, міг Г. Іванчук, С. Янківський, І. Новосад, М. Банис і П. Банук, який був присутній на банкеті.

Мистецька частина банкету не була великою, але оригінальною і вдалою. Виступали Роксолана Росляк та бандуристи. Зокрема треба відмінити квартет „Верховина“ під мистецьким керівництвом О. Глібовича, яка в інтервалах квартету гарно „промовляла“ стосовними до цього вечора віршами власної композиції.

Міг В. Кліш зворушений, дякував Комітетові, всім присутнім і зокрема тим, які прибули з-поза Торонто. Оригінальним було також і те, що після банкету не було танців і ніхто за тим не жалував, хоча було багато молоді. На-

НАСЛУЖБІ НАРОДОВІ

тості жваві розмови велися у всіх залах до години 3-ї ранку. »ПОСТУП« ББ

Від ліва: Сестрінки В. Кліша Оксана і Дарія, І. Бойко — сестра Марія, Ілья Гординецький, о. Ващук.

Пригадаймо 45-ту річницю

З радіо-Передачі ОДУМ-у в чиаге... Сьогоднішню радіо передачу ОДУМ-у ми присвячуємо сорок п'ятій річниці голоду в Україні. В 1933-му році вмерло з голоду понад сім мільйонів українців, тобто вмерла з голоду кожна п'ята особа Голод 1933-го року на найбільш родючих землях в Радянському Союзі. Про голод не багато знає людей і в західному світі.

Голод в Україні не стався через невроят. Він був запланований Сталіном, Молотовом, Кагановичем та іншими держниками. Голод в Україні був проведений російсько-комуністичною владою Москви.

Нашим обов'язком є пригадати вільному світові й українському молодому поколінню про події, що сталися 45 років тому в Україні. У 1932 році майже все українське селянство було загнане до колгоспів. Москва вимагала, щоб Україна дала держарі близько восьми мільйонів тон збіжжя. Хоч Україна становила меншу частину Радянського Союзу, з неї вимагали більше збіжжя, ніж з Росії та інших республік усіх разом. Уряд Москви заборонив в Україні видавати колгоспникам зерно на зароблені труполіні до того часу, поки колгоспи України не виконають неможливої до виконання високої квоти зерна для Союзу. Крім того, наказано відбирати від українських селян зерно та інші харчі видані раніше. Щоб наказ Москви був виконаний, вислано спершу з Росії 60 тисяч, а пізніше ще додано 112 тисяч комуністів та комсомольців, переважно з Москви та Ленінграду, для викачування хліба з України. Ці активісти з ковінками в руках ходили з двора в двір і забирали всі харчі, а ковінками рили в городах, чи не заховане є у землі.

Уряд Москви запровадив блокаду цілих районів України. Туди притинено доставлення всіх споживчих товарів. Зорганізованим голодом Москва намагалася додавити свідоме українське селянство, яке доповнило ряди української інтелігенції та розгромити відродження національної культури України.

У час, коли в Україні гинули з голоду мільйони жінок і дітей, Москва нахабно й безсромні заперечувала наявність голоду. Вона твердила, що український народ ще ніколи не був таким щасливим, як у 1933 році. Коли вістки про трагічні події в Україні дійшли до українців в Америці й вони домоглися від деяких конгресменів висловити протест Радянському Союзу, то міністер закордонних справ Літвінов заперечував. Він писав „Надісланий лист та памфлет про голод в Україні повний брехні, поширюваної контрреволюційними організаціями за кордоном, які спеціалізуються в тому, що нічого не залишилося, тільки поширювати фальшиві інформації чи підробляти документи“. І західній світ вірив Літвіновам, Сталінам та його соратникам, що в Україні не було ніякого голоду.

Голодове народовбивство на Україні було засобом знищення української нації. Це не різиться від бивівства жидів Гітлером під час Другої світової війни. Вона на багато перевинує жидівський погром Гітлера. Але за 1933-ий рік не показують фільмів. На вітві більше того, нам не вірять, що так багато могло згинути українці в голоду...

Радіопередачі ОДУМ-у в Чікаро, крім літнього сезону, провадяться кожної другої п'ятниці місяця на тижневі програми панства Самбірських. Радіопрограма Самбірських — це одна з найстаріших і найбільш популярних радіопрограм в Чікаро. Вона існує вже близько 30 років.

Одумівські 10-ти хвилинні радіопередачі існують від 1965 року (14 років). На два роки вони перейшли на програму Василі Іващук (тепер отець — коло Баунд Бруку) і від 1967 року

МОЛОДА УКРАЇНА

Про це і про те, і трошки про співпрацю

Про скандал, не згоду чи непорозуміння, люди скороша почують і більше говоритимуть, ніж про згоду і співпрацю. У цьому українська чікаська громада не є винятком, хіба що добрий прикладом.

На парафіяльному святі церкви св. Софії в Чікаро 3 березня 1978 р. одумівці вітають Владику Константина й Його піднесенням на архиєпископа

В українській барі чи йдучи по славному клаптику української вулиці „Чікаро“, зустрівші кума чи знайомого, такого, що не відвертається від Вас, що ще вітається і говорить із вами, Боже борони, не питайте Його: „Як там справи?“, бо не почуєте кінця всіх нарікань: „Українці сяк-такі та он які...“ Ви може й спізнятесь на збори, на які прямували, а там Вам замулють ще й про „українську точність й якісі „типічні українські збори“.

Однаке, в українському житті міста Чікаро є деяка і співпраця та згода, але про це багато не говориться. Наприклад: по українських припарафіальних школах, як у православних, так

Одумівці беруть участь на панахиді по Шевченкові у православному соборі св. Володимира в Чікаро. Крім православників священиків і настоятеля о. Ф. Білецького, у панахиді бере участь о. д-р Тилявський з українського католицького собору св. Володимира і Ольги.

І католицьких, є діти з різних середовищ, і відмінного віровізначення, те саме в і між учительами — переважно їхні співпрацюють. Організована молодь — СУМ, Пласт і ОДУМ — співпрацює і сходить на громадських святах, у розвазі, на забавах, концертах та — в будинку спортивного товариства „Леви“, над партером, там, де є довгий підлівок, там, де можна просвіжитися напітком. Тут для молоді немає релігійної чи політичної наявності різниці — це „соборне товариство“. Деякі батьки, навіть ті, що самі п'ють, кажуть, що не треба нікто бари. Інші кажуть: „Краще в своїй барі, між своїми, ніж у чужій, між чу-

жими“. Однаке, барі є, і молоді, ті, що п'ють і ті, що не п'ють, там сходяться і пізніше час від часу бачимо соборні водружки.

Ще недавно було не до подумання, щоб католицький і православний священики були співслужителями. Сьогодні у Чікаро стрічаємо соборні вінчання, молебні і панахиди із священиками обох віровізnanь, а на громадських подіях бере участь і протестантський пастор. Наприклад, цього року на панахиді по Т. Г. Шевченкові у православному соборі св. Володимира, із парохом собору о. Білецьким, крім православних священиків, послужителем був також о. д-р Тилявський з українського католицького собору св. Володимира і Ольги — старокадиларники (Шевченко православний).

димира і Ольги. Між цими двома парафіями співпраця існує вже коло десять років. Це приклад гарної християнської любові і толеранції, і співпраці одного народу.

У 1975 році ОДУМ святкував чверть століття свого існування. Але певні кола людей і по сьогодні кажуть, що „мало знають про ОДУМ“. Якби „всі“ були ширшими, то відкрито скажали б, що „не хочуть знати про ОДУМ“. Однаке, не всі люди так дивляться на одумівців. Наприклад, у Міннесоті дві православні парафії добиваються, щоб одумівці працювали в їхніх парафіяльних приміщеннях. В Чікаро також, переважно, духовенство є прихильне до ОДУМ-у. Між іншими, від коли околиця домівки ОДУМ-у змінилася і стала більш небезпечною, Корпорація будинку ОДУМ-у рішила продати будинок, одночасно ОДУМ

О. Попович

ЗУСТРІЧ – ЗІЗД УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ, ПІДПРИЄМЦІВ І ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ АМЕРИКИ

РЕЗОЛЮЦІЯ

ЗІЗДУ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ ПІДПРИЄМЦІВ І ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ В ЗСА

„Українські Купці, Підприємці і Професіоналісти ЗСА, зібрані на своєму першому, загальному Зізді на Оселі Українського Робітничого Союзу „Верховина” в Глен Спей, Н. І. в дніх 25, 26 і 27. червня 77 р. стверджують:

I

1. Що український економічний сектор, а в тому зорганізовані українські купці, підприємці і професіоналісти – це важливий, невідемний елемент українського національного життя і як такий несе відповідальність за його успішний розвиток, а головно в ділянці фінансової допомоги для тих культурних і громадських починків, що мають на меті збереження українського духа серед молоді, шкільництва, оборони національних прав України та всіх проявів громадського життя, що мають спільну назву культура.

2. Що зорганізовані українські купці, підприємці і професіоналісти мусить в першу чергу закріпити свою Організацію від місцевих осередків починаючи, а на Централі скінчивши, бо вона є надбудовою активних Осередків.

3. Що робота і Централі і льокальних Осередків мусить бути на висоті вимог Членства в ділянці правної і фінансової допомоги новим членам з метою стимулізації до поглиблення і поширення засягу господарської діяльності підприємств усіх родів і професій.

II

Зізд Українських Купців, Підприємців і Професіоналістів ЗСАмерики висловлює глибоку подяку Голові Української Католицької Помісної Церкви, Блаженнішому Патріярхові

Йосифові за привітання і благословення.

Щиро дякуємо Митрополитові Української Православної Церкви в ЗСА. Мстиславові за переслані вітання.

Рівно ж висловлюємо щиру вляченість усім Громадським Організаціям за привіти і увагу до нашого Зізу.

Визнаючи Український Конгр. Комітет Америки за найвищу громадську Централю, Українські Купці, Підприємці і Професіоналісти ЗСА, просять її якнайскорше застиковізувати Господарську Раду для унапряженні і координації господарської діяльності нашої спільноти в ЗСАмерики для максимального використання потенційних можливостей нашої Організації на Добро Української Спільноти тут та Української Визвольної Справи взагалі.

III

Загальні Збори СУКП і П, які відбулися в часі Зізу доручають Централі:

а) Перевести освідомлюючу кампанію серед купців, підприємців і професіоналістів про конечну потребу станової Організації;

б) Перевести реєстрацію всіх українських купців, підприємців і професіоналістів для включення їх в організаційні рамки;

в) Зактивізувати діяльність локальних осередків, як базу діяльності Централі;

г) Навязати тісну співпрацю з іншими господарськими ділянками нашої спільноти та з громадськими централами ЗСА і українськими громадськими Централями країн українського поселення у діаспорі.

Українські Купці, Підприємці і Професіоналісти з дружинами і гостями з Чікаго, які брали участь у Зізді на „Верховині”

На Зізді в часі нарад читає гумореску п. н.: „Зміна статуту” ред. Іван Керинський (Імер)

Посвячення нової церкви св. Юра

Комітет Богослужіння Церкви св. Юра в Нью Йорку.

переніс свою діяльність до парафії, які заліз. Православна парафія св. Софії дозволила одумівцям уживати парохіальну залу безкоштовно — там відбуваються проби танців. Православний собор св. Володимира, за мінімальні кошти на покриття електрики, дозволяє уживання своїх залів на проби бандурристів, струнного ансамблю та скрипачів ОДУМ-у.

Недавно в Чікаго були дискусії спільнотного виховно-відпочинкового табору ОДУМ-у, СУМА, Пласту та неорганізованої молоді. Через ідеологічні різниці цей табір не відбудеться, хоч для молоді європейські, не знати чи є європейські, свідома різниця. Замість виховно-відпочинкового табору планують експериментальний спільнотний спортивний табір. О. Помісник

Торжественне посвячення храму св. Юра в Нью-Йорку

В неділю, 23 квітня ц. р. біля 5000 мирян взяли участь у посвяченні новозбудованого храму св. Юра в Нью-Йорку. Похід з процесією довкола кварталу творили члени Будівельного Комітету; молодіжні організації Пласт і СУМА, з'єднані хори, монахині, священики, Ієрархи, представники громадських організацій та мирянні.

В Архиерейській Службі Божій взяли участь разом з Митрополитом Йосифом Шмондюком, Владикиною Василем Лостен зі Стемфорду, Ярославом Габро з Чікаго та Нілью Саварин із Едмонтону і сослужили о. Ісидор Патрило, протоархімандрит ЧСВВ, о. Патрикій Пащак, протоігумен ЧСВВ, о. Інокентій Лотоцький, о. Еміль Монастирський та о. М. Кучмая ЧНІ.

Під час Служби Божої о. ігумен д-р Володимир Гавліч, парох св. Юра, прочитав привіт-благословення від Патріярха Йосифа, в якому Первоієрарх Помісної Української Католицької Церкви згадує, що св. Юр в Нью Йорку буде храмом для багатьох тисяч українських переселенців до Америки.

...Земля, на якій стоїть нова церква, є святим місцем, посвяченим молитвами і слізами українських пionerів — сказано в посланні Патріярха Йосифа, який на закінчення свого послання пригадує мирянам завжди пам'ятати мову і спадщину української католицької релігії.

Англомовну проповідь виголосив протоігумен о. П. Пащак. Він заявив, що новозбудована церква є

“пам'ятником глибокої віри і щирості українців в Нью Йорку”. Ця церква є “доказом, що ми українці, переживши переслідування, яких зазнає наша Церква на Батьківщині та діждемось часу, коли наша Церква здобуде назад свою славу”.

При кінці Служби Божої, Митрополит Шмондюк виголосив проповідь укрійською мовою, згадуючи, що першою потребою українських поселенців в Америці в минулому столітті завжди була церква. “Церква св. Юрія є Меккою громадського і релігійного життя українців в Нью-Йорку”, — сказав Митрополит Шмондюк, погратувавши всім Отцям і мирянам, які дали великий труд, щоб завершити будову церкви.

“Новий Шлях” 19

Відвідини міської бібліотеки в Торонті

З ініціативи керівництва Дискусійного клубу при Українській Суспільній Службі й при співпраці Клубів українських сеньорів у Торонті, в середу, 8-го лютого ц.р., після полудня, відбулися відвідини нової, модерної і найбільшої Метрополітальної бібліотеки в Торонті, на вул. Янг ч. 789.

Понад 50 осіб, між якими владика УГПЦеркви Микола Дебрин та члени згаданих повище клубів, деяких установ, керівники українських шкіл та представники преси-познайомились із модерно устаткованою бібліотекою, яка має понад півтора мільйона книжок у 72-х мовах, у тому около 2.500 українських.

Гостей по бібліотеці провела мігр. Леся Джонс, велика ентузіастка української книжки, що працює на одному з керівних становищ у тій бібліотеці.

На 5-й підлозі приміщені книжки з ділянок мови й літератури. Між ними український відділ, у якому, крім книжок, є ще деякі часописи, журнали й періодики, які вибирає і замовляє Ірина Марків;

На 4-й підлозі заступлені історія, географія, археологія та мапи;

На 3-й підлозі приміщені документи й підручники суспільних наук та мікрофільми й прозірки;

На 2-й підлозі: музика, технологія і оголошення про різні імпрези та їхніх організаторів. Тут можна вибрати собі платівку з з музигою, чи співом, поставити її на апарат, наложить на вуха слухавки й спокійно насолоджуватись вибра ним. На превеликий жаль тут нема нічого українського.

На 1-й підлозі є головна інформативна служба: тут можна одержати відомості про всі бібліотеки Торонта.

В цій же бібліотеці є одна кімната з творами про відомого з англійської літератури детектива Шерльока Гольмса, автором яких є А. Конан Дейль. Між тисячами книжок, надрукованих у різних мовах, є тільки одна українська.

Згідно з інформаціями п-ні Лесі Джонс, заінтересування українців своїми книжками в згаданій бібліотеці, на жаль, дуже мале. Коли б те заінтересування зросло й якби бібліотеку відвідувало більше українців, які домагались би книжок, яких там під цю пору

Представники Клубів Українських Сеньорів І Управи Суспільної Служби Торонта

Цікавий гоббіст

В Нью Йорку живе Володимир Дутка, колишній політичний вязень концтабору в Бухенвальді, якого 5-го травня 1945-го року освободили американці.

Приїхавши до Зединих Стейтів Америки й поселившись на долині міста Нью Йорку Володимир Дутка почав удосконалювати свій приспаний творчий талант. Він почав конструктувати мініатюрні церкви, як подяку Всевишньому, що зберіг його при життю і не дав загинути в нацистичному концтаборі.

Ним заінтересувався американський музейний світ

Управа Крайової Управи Правління Братства кол. Вояків І У. Д. УНА Канади 1977-78 р. Зліва сидять: А. Коморовський — Голова Станції в Торонті, інж. Б. Підгайний — колишній Голова К. У. Братства, мігр. В. Вернга тепер. Голова, Б. Бігус — видавничий референт. Стоять зліва: Б. Дусанівський — скарбник, мігр. Б. Кальба, д-р В. Сарський коресп. секретар, В. Панчук, В. Бабик — проток. секретар і інж. В. Паліенко.

нема, то управа бібліотеки пішла б назустріч тим домаганням і закупила б потрібні книжки, журнали, плакати, прозірки й тп.

Якщо попит на українське друковане слово не збільшиться, то заходить небезпека, що управа бібліотеки накаже перенести українські книжки до пивниці, а на звільненому місці поставить книжки тих національностей, які громадно відвідують бібліотеку й вимагають, щоби там були книжки, друковані їхньою мовою. Це саме відноситься і до всіх інших міських бібліотек у Торонті.

Тож учасники згаданої групи, що відвідала бібліотеку й докладно познайомилась із положенням у тому секторі, щиро закликають своїх Вельмишанових земляків у Торонті й околиці: відвідуйте громадно бібліотеку на вул. Янг ч. 789, та інші публічні бібліотеки, беріть із собою і своїх дітей та домагайтесь, щоби управа бібліотеки закупила ті книжки і наші газети, яких, можливо, в той час у бібліотеці немає. За інформаціями належить звертатись до п-ні Лесі Джонс - тел. 928-5211.

За незвичайно добрий супровід по бібліотеці та за вичерпні й ділові інформації інж. В. Вацік висловив п-ні Лесі Джонс найцінішу подяку від учасників української групи.

Д-р Б. Трофим-Тарновецький

І у вересні 1974-му році Контемпорері Арт енд Крафт Музей при 29 Вест і 53-та вулиці в Нью Йорку влаштував виставку його мініатурних церковців. Та виставка тривала до січня 1975-го року.

Останньо, він отримав запрошення від Арено Музею в Ельміра, Н. І., в якому директор цього музею просить В. Дутку, щоб він приготовив на грудень 1978 р. виставку кількох мініатурних церковців. Дирекція музею покриває усі витрати зв'язані з перевозом і виставкою.

До конструкції тих церковців В. Дутка використовує: до різьблення — грушкове дерево, до стін — березове, а до даху — дерев'яні ложечки від морозива. Він є проектодавцем, архітектором і виконавцем усіх моделів.

Володимир Дутка не зважаючи на свій поганій здоровий стан, використовує свій вільний час на творення нових моделей мініатурних церковців, щоб українськими моделями, які були домінуючими в Україні прикрасити й забагатити американські музеї.

Роман С. Голійт

Володимир Дутка між своїми моделями церков.

Дмитро Котко (нар. 1892 р.) належить до групи найвидатніших українських організаторів хорів і диригентів, поруч таких едаких були, як М. Лисенко, К. Стеценко, П. Демуський, М. Леонтович, О. Кошиць, Н. Гародовенко, Г. Вір'юкова та ін.

Працю на поспіх хорової музики розпочав Котко у 1920 р., зорганізувавши

Останнє фото Дмитра Котка 1978 р.

Хор Д. Котка в своєму турніре по Помор'ю в Польщі 1925 р. Перед вагоном між хористами стоїть Д. Котко під українською афішкою (в плащі і капелосі).

в таборі Стшалково чоловічий хор з інтернованими у Польщі вояків УНР. У 1920-их роках цей хор виступав у містах Західної Польщі й Німеччини, здобуваючи небували мистецькі успіхи й виконуючи немалу політично-освідомлену роботу — ознайомлення чужинців з українською культурою. Вже тоді музичні рецензенти, даючи суперягтивні оцінки, підкреслювали майстерність хорового виконання, чистоту інтонації, правильність відхику і динаміки, певність і под. Вони вперше стрінулися з таким явищем, коли «хор звучить, як оркестра Із стома трубами».

Одержанавши в 1923 р. дозвіл виступати також на українських землях, окупованих Польщею, Котко зреорганізував хор з чоловічого на мішаний. Хор проіснував 7 років. Його виступи на українських територіях викликали незвичайнє захоплення і притягнення великою мірою до підвищення мистецького рівня хорового виконання та популяризації його навіть у містечках і селах.

До вибуху 2-ї всесвітньої війни Котко підготовив по черзі кілька хорів. В 1936 р. він знову об'єднав галицькі міста з чоловічим хором, а пізніше, осівши у Львові, зорганізував там хор учнів Малої Духовної Семінарії. Мистецьке виконання цього хору хлопців-підростків дорівнювало осягам відомих хлоп'ячих німецьких хорів. Хор часто виступав перед мікрофонами львівської радіостанції, виконуючи Службу Божу з одної з наших львівських церков.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР ДМИТРА КОТКА

Мужеский Хор Дмитра Котка

В 1940 р. Коткові доручено зорганізувати новий мішаний хор з осідком у Львові. Хор „Трембіта” в 1941 р. виїхав з концертами на Кавказ, і там Його застала війна. Поки що не маємо більшіх даних про дальшу ліяльності Котка, але знаємо з преси, що в 1962 р. Котко заснував оригінальну хорово-музичну одиницю — капелю сліпих-бандурристів. На музичному фестивалі в Києві капеля здобула першу нагороду. Капела існувала до 1976 р. з своїм незмінним (і певно незаступним) диригентом, яким був все ще молодий духом сьогодні вже 86-річний Дмитро Котко.

Котко походить з селянської родини. Уродився у Балках на Таврії, Запорізької області. Початки диригентсько-хормайстерської освіти здобув у Ординській духовно-місіонерській школі, а доповнив у Москві. Незвичайно музично обдарований і неперевершений фахівець у своїм ділі, він відіграв особливу роль в піднесені станові хорової музики України (главно західних земель), виконуючи при тому велику освідомлюючу роботу.

Р. З.

Мішаний Хор Дмитра Котка

Визнання «Журавлям»

Мендзиздрої — відома більшості місцевість як надморський курорт, в якому у літньому сезоні відпочивають спраглі сонця і води не тільки жителі нашої країни, але й велика кількість туристів з-за кордону. Крім відповідного туристичного забезпечення, Мендзиздрої славні далеко поза межами Польщі організованими тут щороку фестивалями хорової пісні. Цьогорічний фестиваль проходив від 26 червня по 5 липня. Традиційно польські та закордонні хори змагалися за голошу нагороду фестивалю — статуетку Триглава.

Дванадцятий з черг фестиваль хорової пісні у Мендзиздроїх привернув увагу й українців, а це тому, що вперше на цього роду святі мала залучати українську пісню, і то у виконанні чоловічого хору «Журавлі».

Початок липня для хористів був загатий концертами. Виступали вони на великому уескатівському святі — VI Центральному огляді художніх колективів у Кошаліні, де 2 і 3 липня в місцевому амфітеатрі дванадцять найкращих уескатівських колективів на трьох концертах дарували кільканадцять тисячній публіці найкраще зі свого репертуару. Відтак «Журавлі» чекав ще один — мабуть, найважливіший концерт 4 липня у Мендзиздроїах.

Всі концерти хору, як відомо, попереджують інтенсивні проби. На цей раз «Журавлі» «злетілись» до Щеціна вже 21 червня, щоб перед виступами «зіспіватись» та допрацювати репертуар, передбачений на концерт у Мендзиздроїах.

Успішно пройшло уескатівське свято в Кошаліні; виконавці та глядачі з незабутніми враженнями розіхалися долому, а «Журавлі», «відлітіли» на важливий в іншій п'ятилітній діяльності концерт. На такому фестивалі і перел та кою публікою хор ще досі не виступав. Хористи і диригент, зрозуміло, не дуже переживали. На устах усіх було одне: як наш виступ сприйматиме жюрі фестивалю, публіка.

Відстань між Кошаліном та Мендзиздроїами «Журавлі» швиденько «пролетіли». Затрималися лише в Тшебятуві на цвінтарі біля могили відомого бандуриста Шумки, щоб йому відлати належну шану та за традицією заспівати пісню «Видиш, брате мій».

У Мендзиздроїах, десь біля 14 години «Журавлі» вже були у фестивальному бюро. Після полагодження, як то завжди буває, організаційних справ, ще остання проба, останні відзвіки диригента Я. Полянського, і всі з нетерпеливістю чекають фестивального концерту. Члени хору, байдові і кмітливі хлоци, вигospодарювали трохи часу, щоб вийти на людне в цю пору моло та хоч згори глянути на море і... заспівати. Можливо, що тим своїм «першим концертом» вони зацікавили людей, бо на вечірньому їх концерті в залі було повно слухачів.

Врешті початок сьомого

з чергі вечірнього фестивального концерту. Першим виступив хор «Гейнал» зі Щеціна, після якого ведучий концерти Збігнев Павліцький оголосив виступ чоловічого хору «Журавлі». Появу на сцені хористів і диригента присутні сприйняли бурхливими оплесками.

Свою концертну програму «Журавлі» почали «Козаком» С. Монюшка, відтак лунав «Отче наш», «Іже херувими» — як зразок давнього церковного співу. Треба сказати, що прекрасно це звучало у виконанні «Журавлів». Далі — відомі пісні з репертуару хору, між іншими: «Ой там за Дунаем», «Не стелись барвінку», «Закувала та сива зозуля», «Як за дальнім небосхилом», «Реве та стогне Дніпро широкий». Кожну пісню, виконану «Журавлями», публіка тепло сприймала, деякі на II прохання доділись хорові повторювати. Був це 47 і вважаю, що дуже вдалий концерт «Журавлів». Присутнім на цьому уескатівському хору припадло до серця. З розмови з деякими слухачами довдалася я, що це був один з красних фестивальних концертів, а виступ хору, українські пісні для багатьох, що вперше і випадково мали нагоду їх почути, — щось своєрідне та незабутнє. Не мені оцінювати «Журавлів», під оглядом музичним, надягаю, що зроблять це фахівці. Я тільки стверджую, що хор добре представив себе на цього роду імпрезі. А те, що на сцені міського Будинку культури у Мендзиздроїах виступав уперше і відразу здобув визнання слухачів, підтвердили все: відтворивши оплески та букети квітів, якими на закінчення виступу обдаровано диригента та окремих хористів.

Коли «Журавлі» від'їжджають з Мендзиздроїв — фестиваль ще тривав, тому «взяли» з собою лише диплом за участь у фестивальному концерті та зауваження жюрі, на кінцевий результат треба було ще покчати.

5 липня закінчився Фестиваль хорової пісні у Мендзиздроїах та були проголошені його результати. Головну нагороду фестивалю — статуетку Триглава — здобув хор ім. Баха з Ванкувером (Канада). «Журавлі» натомість — нагороду Товариства любителів Мендзиздроїв.

Для хору — це великий успіх, бо учасниками фестивалю було 14 хорів. Назустріч деякі з них: чоловічий хор «Кантілен» з Вроцлава, щецінські «Словікі», хор слованських вчителок «Озвена» (Братислава), камерний хор Брабанцької консерваторії (Голландія), мішаний хор ім. Гео Мілева (Болгарія).

Виступ хору «Журавлі» на фестивалі хорової пісні у Мендзиздроїах був одним з важливих іспитів у його діяльності. При цій нагоді почули його фахівці, оцінили художній рівень хору, деяким слухачам була це нагода по зустрічі з українською піснею. Тішить факт, що «Журавлі» себе належно представляли

Гей злетіш **ЖУРАВЛІ**

ЗВІДКА	СИЛЬНО
1. АНДРІЙСЬК	1
2. ВАЛІ МАЗУР	1
3. ВІЛІЙ БІР	1
4. ВАРШАВА	18
5. ГДАНСЬК	14
6. ГІжицько	1
7. ІІФРОВО ІЛ.	1
8. ЕСЬОННОВО	1
9. КАТОВИЦІ	2
10. КОЛОДЖЕК	1
11. ХРІКІВ	4
12. КОШАЛІН	1
13. ЛІГНІЦЯ	2
14. ПЕРЕМИЩЛЬ	7
15. ПОZNАНЬ	1
16. СЛУПСЬК	4
17. ТШЕБЯТУВ	1
18. ЩЕЦІН	3

КОНЦЕРТИ	В РОДОХ	РОДОХ
1. БАРТОШИЧ	1	
2. БІЛУД	1	
3. ВАРШАВА	1	2
4. ВРОЦЛАВ		1
5. ГДАНСЬК	1	
6. КЕНІШИН		1
7. КОШАЛІН	1	1
8. КРУДЛЯНКА		1
9. ЛІГНІЦЯ		
10. ЛОССЕ	1	
11. МОЖЕ	1	
12. ОЛЬШТИН		1
13. ПЕРЕМИШЛЬ	1	
14. ПІДГІРНЕ		1
15. СЛУПСЬК	1	
16. СОПОТ	2	
17. ТШЕБЯТУВ	1	
18. ЩЕЦІН	1	

Наш професіоналіст Іван Романишин

На загальніх зборах Клубу Любителів Мінералів в Олбані, Н. Й., 5 січня 1978 р. вибрано головою України Івана Романишина, власника ювелірсько-годинниковської крамниці у Трой. Н. Й. Romanation Jewelers, 83 3rd Street, Troy, N.Y. 12180.

Цей Клуб має свою домівку в будинку Департаменту стейтової освіти, ліс та в рамках виковної системи, збирати мінерали для школ і музеїв, спеціалізується в шліфуванні дорогих каменів-самоцвітів. Члени Клубу відвідують поїздки по Америці, Канаді, Європі, Азії, Африці, Півден-

у Мендзиздроїах і здобули одну з передбачених організаторами нагород, яку, як писала щецінська преса, отримають у наступному році на концерті, який розпочне XIII з чергі фестиваль хорової пісні. Б. М.

Іван Романишин

нії Америці, збирати мінерали, студіюють технологію їхньої обробки. Олбанський Клуб Любителів Мінералів належить до Східної Федерації Любителів Мінералів, що має свої клуби в багатьох містах. В Америці видавлють багато фахових журналів про мінерали, що з них можна шліфувати самоцвіти. Один з таких журналів — „Ляпідари Журнал“, що подає фахові інформації про мінерали і самоцвіти. Деякі його автори мають українські прізвища.

Наш земляк, Іван Романишин, родом зі Стежини, повіт Лісько, скільки Лемківщини. Він учився годинниковарстві в п. Карпинці у Львові, що мав своє підприємство, ювелірську крамницю при Сикстуській вулиці. Пізніше практикував у Німеччині й Англії в тому ж місті. В 1951 р. переїхав в Америку. Тут 19 років студіював і практикував американський спосіб обробки

мінералів, потім відкрив свою власну крамницю у Трой. Після 29 років самостійної праці в ювелірській ділянці він пізнав теоретично і практично секрети обробки, шліфування самоцвітів, обмежені до малого числа осіб. Після такої підготови почав працювати над виданням в українській мові книжки про самоцвіти, бо досі такої немає. Хоч в Україні появляються книжки, загальні огляди, де добувають самоцвіти, але немає про їхню обробку. Досі немає устяйеної термінології самоцвітів в українській мові. І. Романишин був відчленений тим нашим людям, що мають матеріали, літературу на тему самоцвітів в українській мові, якщо б його повідомили.

П. І. Романишин після свого приїзду до Америки зразу включився в українське життя, церковне й громадське, був багато років головою Відділу УККА у

Т-во „Сокіл” в 1936 р. в селі Чернихів

Село Чернихів

З нагоди 35-річного ювілею видала Читальня „Просвіти” в селі Чернихів терп. Повіту в 1936 р. книжку про село Чернихів, що й написав Яр. Коховський. З цієї книжечки подаємо інформації про молодечі організації в цьому селі.

До першої світової війни майже вся молодь села Чернихова була зорганізована в руханково пожарничім Т-ві „Січ”. Організатор „Січі” М. Т. студент права і селянин К. С. Кошовий „Січ”, який своєю лагідною вдачею зднав для себе всю молодь села. На поклоні січової трубки, радо ставала молодь в січові ряди, чи то до боротьби з частим ворогом села — пожежою, чи на вправи на вигоні. З січових рядів вийшло одинадцять молодих юна-

ків до У. С. С.

Після війни довго відчувався брак руханкової організації для молоді села. В 1928 році повстало руханково — спортивне Т-во „Луг”, до якого знова вписується майже вся молодь.

В 1930 р. уладжує „Луг” величавий фестиваль, перший в селі, який відбувся при великому здійсненні гостей. Було це у відпустовий день по відправі в церкви на св. Петра і Павла.

Осеню того року після „Пацифікації”, (польською владою), „Луг” розвязали. Головою „Лугу” був цілий час селянин І. Цвяха.

По розвязані Т-ва „Луг”, по одній річній перерві, засновано руханково-спортивне Т-во „Сокіл” в 1932 р. згодом, це молоде Т-во вирошло у досить

поважну установу села, в якій згуртувалося 146 молодих членів хлопців і дівчат. Сильна дисципліна, почуття обов’язку та любов до Бога і народу — це головні цінності цього Т-ва.

Про працю Т-ва „Сокола” в селі спідчать часті дописи в пресі, в яких описані імпрези улаштовані Т-вом (як сяята з фестивалями в честь С. Петлюри та І. Франка).

Завляки молодим ідейним працівникам села „Сокіл” став найхулигівшим в селі товариством, що приносило честь і славу для села і українського народу. Кожного року Соколи держали варту біля Божого Гробу в церкві перед Великоднем і там у повній мовчанні кріпили свій дух у вірі в правду

Воскресення.

В 1936 р. Сокілка М. К. зорганізувала гурток народних танків з яким виступала на всіх фестивалях і святах в селі і в сусідніх селах де молода пописувалася своїми танками. Члени „Сокола” належали також до Читальні, Союзу Українок, до оркестру Р. Ш. до хору при „Читальні Просвіти” і аматорського гуртка.

Попри пуханку і спорт соцільські молодь доповнила свою освіту читанням книжок та часописів і набирає знання на освітніх курсах Т-ва. Головою „Сокола” від його заінтування був селянин В. Г. Ші інформації і фотоподія Петро Глинський з Чикаго.

СПОГАДИ ДАЛЕКІХ ЛІТ

Вінніпег

У Вінніпезі, Ман., 6-го жовтня 1977 р., по короткій, важкій недузі, на 65-му році життя, відійшов у вічність довголітній член ОУВФ і кол. член ОУН, совісний у виконуванні своїх обов’язків громадянина і батька родини, вірний друг у небезпеках підпільного життя, св. п. Осип Шило-„Мурашка”.

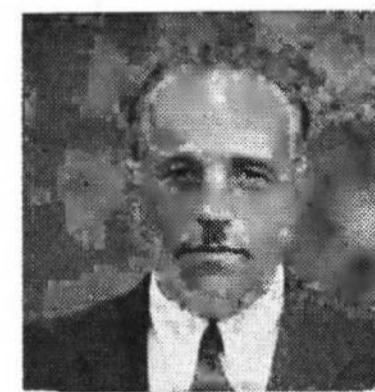
Народжений 2-го лютого 1912 р. в с. Синевідсько Вижне у Стрийщині, закінчивши семилітню школу, мусів у ранній молодості стати на працю в тартаку, щоб допомогти немічній мамі і родині. Одночасно брав участь у сільсько-громадському житті, як член „Сокола” і духової оркестри, а від 1932 р. став активним членом ОУН. В 1933 р., коли в читальні „Просвіти” відбувалася жалобна маніфестація, влаштована Союзом Українок на пошану закатованої у польській тюрмі сл. п. Ольги Басараб, у залю вдерлися 8 польських поліцейських і почали брутально розганяти присутніх, а одночасно демолювати сцену і здирати портрет герояні. Покійний Осип першій кинувся з

Осип Шило-Мурашка

п’ястуками на негідників, а за ним інші. У висліді нерівного бою з озброєною поліцією, Осип і ще вісім друзів були важко змасакровані, арештовані і поставлені перед суд у Стрию. Найдужче потерпів Осип, якому умундировані поліцейські вибили зуби і пошматували лицьо ціле тіло. По виході з тюрми, Осип далі виконував обов’язки зв’язкового між Стрийчиною і Проводом ОУН у Львові, будучи кооперативним справником (доставцем товарів до кооперативів).

У 1939 році, в часі розвалу Польщі, друг „Мурашка” брав участь в організуванні партизанських відділів ОУН, що підлягали сот. Колодницькому. Арештований большевиками і швидко звільнений з ув’язнення друзями Костем Цмоцем з „Градом”, відійшов на Захід, щоб у червні 1941 р., в рядах Українського легіону сот. Романа Шухевича, вмаршувати до звільненого Львова та бути учасником і свідком проголошення Акту відновлення української державності 30 червня 1941 р. По ліквідації

Легіону, Осип повернувся в рідні Карпати, де в 1943 році брав участь у побудові і збройній охороні підпільної радіостанції ОУН-УПА „Вільна Україна”, відомої під кодом „Афродита”. В серпні 1944 р. полк. УПА Олекса Гасин-Лицар призначив Осипа командиром охоронно-

О. Шило — Мурашка
го відділу Штабу УПА, а в вересні того ж року вислав його зі зв’язком за кордон.

Разом з родиною пок. Осип проживав в околицях Пассау у Німеччині, а в 1950 році переїхав до Канади, де став на працю у відомій фірмі м’ясників виробів п-ва Степана і Марії Янківських у Вінніпезі. По 25 роках сумлінної

фахової праці, з причини підірваного здоров’я, відійшов передчасно на пенсію. 25 вересня 1977 р. внаслідок паралічу був відставленний до шпиталя, де по 12 днів терпіння віддав Богу духа 6-го жовтня ц. р., залишаючи горем прибиту дружину Марію, дітей — Степана, Михайла, Богдана, Марту і внуків, як теж численних друзів спільноЛ праці і боротьби.

Похорон відбувся 8-го жовтня на цвинтарі Всіх Святих у Вінніпезі.

Спи спокійно, Друже Осипе, у гостинній канадській землі, царство тобі небесне і Вічна Пам’ять!

Михаїло Біраковський

ВІННІПЕГ:
На невічній вінок для покійного Осипа Шила Мурашка зложили його друзі і приятелі:
На Фонд „Екран”:
По 25 дол.: Марія Шило, С. Янківський.

20 дол.: Анлій Трусевич.
По 10 дол.: Мих. Біраковський, В. Костюк, Ол. Мельник, Яр. Держко, В. Рошко, Мик. Литвин, Василь Столляр.

На Фонд Квітучих Берегів:
По 25 дол.: Марія Шило, С. Янківський.
По 10 дол.: Мих. Біраковський, Олесь Мельник, Ярко Держко, Василь Рошко, М. Баняс.
По 5 дол.: В. Столляр, Евгеній Оброда.

» ГОМИН УКРАЇНИ «

Ярослав Паладій

нав портрети натуральної величини сл. п. Митрополита Андрія Шептицького та Блаженнішого Патріарха Йосифа. Мистець виконав теж перший проект гуцульської церкви в Гантері, Н. І.. Всі ці три твори є в українському музею в Римі.

По трох роках праці з'явилася друком в літературній бібліотеці НТШ в Нью Йорку в 1973 році ілюстрована «Абетка з української історії» Я. Паладія. До кожної букви написав відповідну поезію поет Леонід Полтава. Вступне слово написав наш мистецтвознавець Михаїло Остреверха, пишучи: «...Усі букви зображені в сильних записах, від яких несе силу, подих наших лісів із Карпат, наших гірських просторів, туржливих, сонячних ділів. В Я. Паладія буква лише — мотив, засіб, щоб викликати у творчій уяві мистецькі образи з українського життя, з історії України, Церкви, побуту...»

Помер мистець по довіші недузі 19 січня 1977 в Гантері, Н. І. Похований на Українському Православному Цвинтарі в Святі Бавид Бруку. Вічна і славна пам’ять вірно-му синові зеленої Буковини!

Іван Дурбак
НАРОДНА ВОЛЯ,

Наш професіоналіст

Ветераніті, належить до 13-го Відділу УНСоюзу, до „Продініння”, Організації Оборони Лемківщини в інших наших товариств. Відзначається жертвеністю на українські цілі, належить до наших провідних діячів округи. Був скріпником Окружного Комітету Відділу УККА Ольбанської округи. Ніяка українська імпреза впродовж 30 років не відбулася без його співпраці.

I. Дурбак

Традиційна презентація дебютанток в Чікаго

Цьогорічний традиційний Баль з презентацією дебютанток в Чікаго, спільно спонзорований трьома товариствами: Лікарським, Ветеринарів та Інженерів, відбувся 28 січня в залі Гренд Болруд готелю Конрад Г'лтон. Гостей привітав в імені господарів (цього року Т-во Українських Ветеринарів) д-р Роман Ткачук. Дебютанток пред-

ставляла пані Таня Рейнарович, а іхніх батьків та ескорти д-р Петро Попович. Також вітали дебютанток д-р Роман Оришкевич від т-ва Українських Лікарів, д-р Іван Рудавський від т-ва Українських Ветеринарів, та інж. Петро Віхрій від т-ва Українських Інженерів. Дебютантки це в більшості або львівянки чи київських Шкіл Украї-

Дебютантки і їхні ескорти на балу в Чікаго (зліва): Христя Кокорудз і Андрій Городиський, Оля Куриляк і Ігор Роговський, Марія Каппа і Віктор Голик, Ліда Чопіська і Юрій Таммель, Ліда Косик і Юрко Навлик, Таїса Бураччинська і Александр Рейнарович, Ірена Драган і Зенон Дікій, Тетяна Мілан і Іван Лепкалюк, Марія Анна Лепкалюк і Марко Понте, Маруся Рейнарович і Олесь Струк, Патріція Чемеринська і Олег Налій, Софія Андрушко і Володимир Руденко, Таїса Маркусь і Анатоль Коломиць

нознавства та члени Пласту. Церемонія презентації — уклони, машерування, вальс з батьками та ескортами — підготовив Ігор Скуб'як.

Після вечірі гості довго забавлялися під звуки двох оркестрів — "Веселі часи" та "Кордс".

З цієї нагоди дебютант-

ки склали пожертву на Фонд Енциклопедії Українознавства.

(н. н.)

Dynamo Kiev

Команда «Динамо» [Кіев] — чемпіон СРСР з футболу 1977 року. На фото [зліва направо] нижній ряд: Петро Слободян, Степан Решко, Володимир Безсонов, Володимир Трошкін, Володимир Мунтян, Володимир Онищенко, старший тренер з вихованої роботи М. М. Коман; середній ряд: старший тренер В. В. Лобановський, Володимир Лозинський, Леонід Буряк, Олег Блохін, Олександер Бережний, лікар команди В. І. Берковський і В. І. Малота; верхній ряд: Віктор Колотов [капітан команди], Михайло Фоменко, Віктор Матвієнко, Володимир Веремеєв, Віктор Юровський, Анатолій Коньков, масажист Валерій Євлантьєв.